

USHTRIA

Viti i 72-të i botimit Nr. 25 (827622)

Botim Qendror i Ministrisë së Mbrojtjes

E premte, 28 Qershor 2019

SHQIPËRIA ALEAT I PALËKUNDUR I NATO-S

SHBA ndihmon FA me pajisje kundër zjarrit me vlerë 361 mijë \$

Falë bujarisë së qeverisë së Shteteve të Bashkuara të Amerikës, Forcat e Armatosura do të jenë më të mirë pajisura në rastet e përballjes me zjarret. Komanda e Forcave të Armatosura të SHBA në Evropë, nëpërmjet Ambasadës në Tiranë, i dorëzoi Forcave tona të Armatosura pajisje kundër zjarreve me vlerë 361 mijë \$. Në ceremoninë e dorëzimit të pajisjeve të reja zhvilluar më 20 qershor, mori

pjesë edhe ministrja e Mbrojtjes Olta Xhaçka, e Ngarkuara me Punë e SHBA në vendin tonë Leyla Moses-Ones, zëvendëshefja e Shtabit të Përgjithshëm të FA, gjeneral brigade Manushaqe Shehu, ushtarakë të lartë të FA si dhe efektivat që angazhohen në rastet e emergjencave civile dhe që do të përdorin mjetet e reja. Ministrja Xhaçka falënderoi SHBA për mbështetjen... >>> faqe 3

Misioni i NATO-s Resolute Support (RSM)

Kontigjenti i VI-të paqëruajtës nisët për mision, në Afganistan

>>> faqe 2

Gjeneral brigade Kollçaku, vizitë zyrtare në Turqi Bashkëpunimi ushtarak: Gjeneral Kollçaku takohet me gjeneral Yasar Guler

Bashkëpunim në arsimim, trajnim, stërvitje, mbështetje logjistike e financiare, mjekësi ushtarake si dhe modernizim >>> faqe 2

Anija "Butrinti" P-134 në detin Egje

Stërvitje me fregatën gjermane F-221 "Hessen"

Anija e Forcës Detare P-134 "Butrinti", me misionin e NATO-s në detin Egje, në datën 22 qershor 2019 ndodhesh në të njëjtën zonë operacioni me anijen flamurtare, fregatën gjermane F-221 "Hessen". Të dy anijet kanë përdorur këtë rast për të zhvilluar një stërvitje të përbashkët. Gjatë kësaj stërvitje janë përpunuar...

>>> faqe 3

Qendra Stërvitore e Forcës Tokësore

Përfundon Kursi Bazë dhe ai i Avancuar i nënoficerit

Paraditen e sotme, e datës 21 qershor 2019, në mjediset e sallës së konferencave të Forcës Tokësore, u organizua ceremonia e përfundimit me sukses të Kursit Bazë dhe atij të Avancuar të nënoficerit. Të dy këta kurse u zhvilluan në Qendrën Stërvitore të Forcës Tokësore. Ceremoninë e nderoi me pjesëmarrjen e tij, komandanti i Forcës Tokësore gjeneral brigade Albert Mullai. Fjalën e hapjes, e mbajti komandanti i Qendrës Stërvitore kolonel Arben Toska, i cili...

>>> faqe 5

Bruksel, 26-27 qershor 2019: Ministeriali i NATO-s

NATO adreson sfidat kryesore të sigurisë

>>> faqe 8

22 QERSHOR 2007-22 QERSHOR 2019

Qendra e Personel Rekrutimit në 12-vjetorin e krijimit saj

ALBA MUSARAJ

>>> faqe 4

PORTRET

Ramazan Zeliya pedagog i talentuar në gjysëm shekulli

>>> faqe 6

Gjeneral brigade Kollçaku, vizitë zyrtare në Turqi

Me ftesë të shefit të Shtabit të Përgjithshëm të Turqisë, gjeneral Yaşar Güler, shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FARSH gjeneral brigade Bardhyl Kollçaku, kreu një vizitë zyrtare dy ditore në Turqi, në datat 20 dhe 21 qershor 2019.

Güler e priti Kollçakun në selinë e Shtabit të Përgjithshëm të Turqisë në kryeqytetin Ankara me një ceremoni.

Pas intonimit të himneve kombëtare të të dyja vendeve nga ana e bandës ushtarake, gjeneral brigade Kollçaku përshëndeti gardën e nderit me fjalët “merhaba asker” (përshëndetje ushtarë).

Pas ceremonisë zyrtare të rezervuar me këtë rast në mjediset e Shtabit të Përgjithshëm së Republikës së Turqisë, gjeneral brigade Kollçaku zhvilloi një takim të veçantë me gjeneral Yaşar Güler.

Në qendër të takimit mes dy ushtarakëve të lartë ishte vlerësimi i marrëdhënieve të deritanishme të bashkëpunimit midis dy vendeve në fushën e Mbrojtjes si dhe rritja dhe forcimi i mëtejshëm i këtij bashkëpunimi në drejtim të arsimimit, trajnimeve, stërvitjes, mbështetjes logjistike e financiare, të mjekësisë ushtarake si dhe në industrinë e mbrojtjes (modernizimin).

Shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FARSH, gjeneral brigade Bardhyl Kollçaku gjatë takimit ka falënderuar gjeneral Güler për ndihmën dhe mbështetjen e dhënë në rritjen e kapaciteteve.

Të dy ushtarakët e lartë vlerësuan gjithashtu angazhimet e përbashkëta në kuadër të NATO në Afganistan, si dhe shprehën bindjen se ky bashkëpunim do të vijojë edhe në të ardhmen, jo vetëm si dy vende dhe popuj miq, por edhe si anëtarë të Aleancës Euroatlantike.

Bashkëpunimi ushtarak: Gjeneral Kollçaku takohet me gjeneral Yaşar Güler

Bashkëpunim në arsimim, trajnim, stërvitje, mbështetje logjistike e financiare, mjekësi ushtarake si dhe modernizim

Gjeneral Kollçaku takohet me ministrin e mbrojtjes Hulusi Akar

Shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FARSH gjeneral brigade Bardhyl Kollçaku, gjatë vizitës zyrtare dy ditore në Tirqi, me ftesë të shefit të Shtabit të Përgjithshëm të Turqisë, gjeneral Yaşar Güler, ka zhvilluar një vizitë në Ministrinë e Mbrojtjes Kombëtare në Ankara. Në Ministrinë e Mbrojtjes Kombëtare, ai është pritur nga Ministri i Mbrojtjes Kombëtare të Turqisë, Hulusi Akar. Shefi i Shtabit të Përgjithshëm Gjeneral Yaşar Güler gjithashtu mori pjesë në takimin e mbajtur në Ministrinë e Mbrojtjes Kombëtare.

Në ambientet e garnizonit të Zall-Herrit, u zhvillua ditën e martë, më 25 qershor, ceremonia e përcjelljes së kontigjentit të VI paqëruajtës i Forcës Tokësore, i cili do të veprojë në kuadër të misionit të NATO Rolute Support (RSM), në Afganistan. Në ceremoninë e zhvilluar me këtë rast ishin të pranishëm zv/shef i Shtabit të Përgjithshëm të FARSH, gjenerale brigade Manushaqe Shehu, komandanti i Forcës Tokësore, gjeneral brigade Albert Mullaj, përfaqësues nga shtabi i Forcës Tokësore si dhe familjarë, miq dhe të afërm të trupave të kontigjentit paqëruajtës.

Gjenerale brigade Shehu, në përshëndetjen e saj drejtuar trupave përcolli përshëndetjet dhe urimet më të mira, edhe në emër të Ministrit të Mbrojtjes dhe Shefit të Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura. “...jam e bindur se me punën dhe me përkushtimin tuaj, do ia dilni mbanë, sepse keni eksperiencën e misioneve të tjera të rëndësishme dhe të rrezikshme. Duke parë vlerat tuaja, duke parë përkushtimin tuaj, ju sot na bëni krenarë, por ajo që unë kërkoj nga ju është që të respektoni veten tuaj, shokët dhe gjithë dispozitat ligjore.

Të dashur familjarë! Më lejoni që të shpreh mirënjohjen time të thellë për ju, për mbështetjen që keni dhënë për bijtë tuaj dhe ju siguroj që do na keni pranë. Ne do të jemi pranë jush, për cdo lloj shqetësimi, për cdo lloj problem që ju mund të kenë. Ju uroj të shkoni e të ktheheni shëndosh e mirë pranë familjeve tuaja.”

Nga ana e tij, komandanti i Forcës Tokësore, gjeneral brigade Mullaj, pasi falenderoi zv/shefin e Shtabit të Përgjithshëm të FA, gjenerale brigade Shehun për praninë në këtë ceremoni u shpreh ndë të tjera: “Prania juaj në këtë ceremoni, dëshmon qartazi besimin, mbështetjen dhe inkurajimin ndaj djemve dhe vajzave që nisen sot në mision dhe kjo gjë na bën të ndihemi mirë. Ky kontigjent, mban vlera të shtuara pasi ai vjen pas

MISIONI I NATO-S RESOLUTE SUPPORT (RSM)

Kontigjenti i VI-të paqëruajtës niset për mision, në Afganistan

Kontigjenti i VI-të Paqëruajtës me 40 ushtarakë ku dy janë femra do të shërbejë 6 muaj në bazën “Camp Arena” Herat në Afganistanin Perëndimor

një periudhe përgatitje, trajnime dhe stërvitje intensive, si brenda ashtu edhe jashtë vendit, duke na bërë krenarë për kontributin tone, në interes të sigurisë dhe paqes në botë.

Komandanti i këtij kontigjenti, major Ervin Lakuriqi, në fjalën e tij falenderoi eprorët për besimin e treguar duke i siguruar ata, se gjatë periudhës 6 mujore të shërbimit në bazën “Camp Arena”, trupat që ai drejton, cdo ditë dhe cdo orë do tregojnë disiplinë dhe profesionalizëm të lartë, në realizmin e të gjitha detyrave të ngarkuara, me qëllim që flamuri ynë kuq e zi, të valëvitet krenar mes flamujve të aleatëve tanë në bazë.

Ceremonia u mbyll me dorëzimin e flamurit kombëtar nga zv/shef i Shtabit të Përgjithshëm të FA, gjenerale brigade Manushaqe Shehu, për komandantin e kontigjentit të VI-të major Ervin Lakuriqi. Kontigjenti i VI-të Paqëruajtës konsiston në një personel prej 40 ushtarakësh nga të cilët dy janë femra. Këto trupa, do të shërbejnë për një periudhë 6 mujore në bazën “Camp Arena” Herat në Afganistanin Perëndimor.

Shqipëria aleat i palëkundur i NATO-s

SHBA ndihmon FA me paisje kundër zjarrit me vlerë 361 mijë \$

Leyla Moses-Ones: “Shqipëria është një aleat dhe partner i palëkundur në NATO dhe ne jemi të vendosur të vazhdojmë partneritetin tonë.”

Falë bujarisë së qeverisë së Shteteve të Bashkuara të Amerikës, Forcat e Armatosura do të jenë më të mirëpajisura në rastet e përballjes me zjarret. Komanda e Forcave të Armatosura të SHBA në Evropë, nëpërmjet Ambasadës në Tiranë, i dorëzoi Forcave tona të Armatosura pajisje kundër zjarreve me vlerë 361 mijë \$. Në ceremoninë e dorëzimit të pajisjeve të reja zhvilluar më 20 qershor, mori pjesë edhe ministrja e Mbrojtjes Olta Xhaçka, e Ngarkuara me Punë e SHBA në vendin tonë Leyla Moses-Ones, zëvendëshefja e Shtabit të Përgjithshëm të FA, general brigade Manushaqe Shehu, ushtarakë të lartë të FA si dhe efektivet që angazhohen në rastet e emergjencave civile dhe që do të përdorin mjetet e reja.

Ministrja Xhaçka falënderoi SHBA për mbështetjen e pakursyer për vendin tonë, duke nisur që nga shpallja e Pavarësisë mbi 1 shekull më parë, te anëtarësimi në NATO, e duke vazhduar me ndihmën e vazhdueshme për të modernizuar dhe shtuar kapacitetet e FA.

Zonja Xhaçka vuri në dukje paaftësinë e institucioneve gjatë viteve të shkuara dhe vlerësoi ndryshimet e viteve të fundit, si në aspektin ligjor ashtu edhe atë të rritjes së kapaciteteve.

“Për fat të keq, sidomos gjatë dekadave të fundit shteti shqiptar, qeveritë, politika, ka pasur një qasje që mund të përshkruhet saktë vetëm duke përdorur atë shprehjen ‘ku rrafsha mos u vrafsha.’ Sepse, ndërkohë që Shqipëria renditet si një nga 10 vendet me risk më të lartë ekonomik nga fatkeqësitë, por edhe me një shkallë të lartë risku për jetën e shëndetin e qytetarëve nga tërmetet, zjarret, përmytjet, rrëshqitjet e tokës e ortekët, gatishmëria e strukturave dhe institucioneve gjatë pjesës dërrmuese të tranzicionit ka qenë shumë e dobët për shkak të rrëmujes, kompetencave të paqarta, neglizhencës, autoriteteve e pushteteve që përpiqeshin t’i kalonin përgjegjësinë njëri tjetrit. Nuk ka asnjë dyshim që sot, Mbrojtja Civile është më e përgatitur dhe më e aftë sesa ka qenë ndonjëherë në 3 dekadat e fundit për të mbrojtur vendin, komunitetet, qytetarët nga fatkeqësitë natyrore.” - theksoi ministrja Xhaçka, e cila vlerësoi edhe ndihmën e fundit të SHBA për Forcat tona të Armatosura. “Kjo mbështetje është kaq e çmuar dhe kaq e mirëpritur. Nga sot, Mbrojtja Civile, FA janë më të përgatitura për të përballuar të papriturat e tekat e motit duke mbrojtur jo vetëm jetët e qytetarëve, pronat e tyre, por edhe pasuritë natyrore të vendit.”

E Ngarkuara me Punë e SHBA në vendin tonë, Leyla Moses-Ones, e konsideroi Shqipërinë si një aleat të palëkundur të NATO-s dhe e konsideroi këtë paketë ndihme, si një shembull të bashkëpunimit mes dy vendeve. “Ky dhurim simbolizon angazhimin tonë të vazhdueshëm të ndihmës humanitare për qeverinë e Shqipërisë. Ky dhurim së bashku me shumë projekte të tjera humanitare të ofruara nga ambasada

Amerikane gjatë viteve është vetëm një shembull i bashkëpunimit të mrekulueshëm gjatë viteve, mes SHBA-ve dhe Shqipërisë. Shqipëria është një aleat dhe partner i palëkundur në NATO dhe ne jemi të vendosur të vazhdojmë

partneritetin tonë.”

Paketa e ndihmës përmban dy kova me kapacitet 2500 litër secila që mund të përdoren si nga helikopterët “Cougar” ashtu edhe nga ata “Black Hawk”, të cilët pritet të futen së shpejti

në përdorim nga Forca jonë Ajrore. Gjithashtu, pjesë e paketës janë kamera termike për evidentimin e vatrave të zjarrit në brendësi të ndërtesave si dhe veshje e pajisje mbrojtëse e rezistente ndaj zjarrit.

QENDRA STËRVITORE E FORCËS AJRORE, KUÇOVË

Përfundon Kursin Bazë (faza II) dhe Kursi i Avancuar i Nënoficerit

Në mjediset e Qendrës Stërvitore të Forcës Ajrore, Kuçovë, u zhvillua më 21 qershor, ceremonia e certifikimit të kursantëve, që përfunduan Kursin Bazë (faza II) dhe Kursin e Avancuar të Nënoficerit, specialiteti “Forcë Ajrore”. Shefi i Qendrës Stërvitore të Forcës Ajrore major Artan Hoxha, falënderoi personelin mësimdhënës të Qendrës Stërvitore, si dhe kursantët për angazhimin e përbashkët me qëllim, realizimin dhe përfundimin me sukses të dy kurseve.

Në fjalën e tij major Hoxha theksoi se: “Sfida aktuale për stafin e mësimdhënës të Qendrës Stërvitore të Forcës Ajrore, ka qenë dhe do të vaz

hdojë të jetë, vlerësimi sipas aftësive dhe rezultateve që jep çdo kursant, sfidë kjo që pa dyshim do të ndikojë drejtpërsëdrejti në rritjen e nivelit të profesionalizmit të ushtarakëve që do të stërviten dhe trajnohen në vazhdimësi pranë kësaj Qendre Stërvitore”. Kursi Bazë i Nënoficerit të Forcës Ajrore u zhvillua në 12 javë mësimore dhe në total përfshiu 360 orë mësimore, ndërsa kursi i Avancuar i Nënofi-

cerit të Forcës Ajrore u zhvillua në 8 javë mësimore dhe në total përfshiu 240 orë mësimore. Gjatë zhvillimit të këtyre kurseve u bë alternimi i përgatitjes teorike dhe praktike. Falë kujdesit të vazhdueshëm të Komandës së Forcës Ajrore, si dhe bashkëpunimit me Bazat Ajrore Kuçovë dhe Farkë,

u bë i mundur siguri i gjithë infrastrukturës për zhvillimin normal të aktivitetit mësimor teorik dhe praktik, trajnim dhe stërvitje të personelit kursant të ardhur nga repartet e ndryshme të Forcës Ajrore. Ceremonia u mbyll me shpërndarjen e certifikatave për kursantët pjesëmarrës.

ANIJA “BUTRINTI” P-134
NË DETIN EGJE
Stërvitje me fregatën gjermane F-221 “Hessen”

Anija e Forcës Detare P-134 “Butrinti”, me misionin e NATO-s në detin Egje, në datën 22 qershor 2019 ndodhesh në të njëjtën zonë operacioni me anijen flamurtare, fregatën gjermane F-221 “Hessen”. Të dy anijet kanë përdorur këtë rast për të zhvilluar një stërvitje të përbashkët. Gjatë kësaj stërvitje janë përpunuar elementët e manovrimit taktik, sulmit asimetrik nga anijet armike si dhe elementët e stërvitjes së furnizimit në det. Gjatë stërvitjes së furnizimit në det është bërë simulimi i shkëmbimit të postës dhe dokumenteve në interes të misionit. Në përfundim të stërvitjes Komandanti i task unit 01 të aktivitetit të NATO-s në Detin Egje i imbarkuar në bord të anijes gjermane falënderoi komandantin e anijes P-134 “Butrinti” kapiten i rangur të tretë Taulan Bako për profesionalizmin e treguar nga efektivi i anijes gjatë stërvitjes. Në përfundim të stërvitjes të dy anijet vazhduan patrullimin në zonën e operacionit sipas planit.

22 qershor 2007-22 qershor 2019

ALBA MUSARAJ

Qendra e Personel Rekrutimit në 12-vjetorin e krijimit saj

Kolonel Hamati: Kjo është një qendër mjaft solide dhe e aftë, gjithmonë në kërkim të përmirësimeve të mëtejshme, e projektuar në sfidat e së ardhmes, duke mbajtur lidhjet me të shkuarën

Uzhvillua në ambientet e Qendrës së Personel Rekrutimit ceremonia me rastin e 12-vjetorit të krijimit të kësaj qendre. Në këtë aktivitet ishin të pranishëm zëvendësministri i Mbrojtjes, zoti Petro Koçi, komandanti i Qendrës së Personel Rekrutimit, kolonel Isuf Hamati, drejtorë të Ministrisë së Mbrojtjes dhe Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura, personeli i kësaj qendre si dhe të ftuar të tjerë.

Fjalën e hapjes e mbajti kolonel Hamati, i cili pasi përshëndeti dhe falënderoi të gjithë pjesëmarrësit në këtë ceremoni, u shpreh: Është nder dhe privilegj i veçantë sot për mua që ndodhem para jush, si drejtues i Qendrës së Personel Rekrutimit dhe t'ju përshëndes për pjesëmarrjen në ditën e festës me rastin e krijimit të saj dhe ju jam mirënjohës për vlerësimin që i bëhet duke i dhënë Medaljen "Repart i Shquar".

Në këtë ditë të shënuar, ai ju drejtua oficerëve, nënoficerëve dhe civilëve të këtij institucioni, të cilët kanë treguar një disiplinë dhe përgjegjshmëri të lartë në kryerjen e detyrave të tyre funksionale. Ka shumë faktorë kryesorë që i bëjnë arritjet e mundura. E para është puna në grup. Të gjithë kanë vepruar si një trup i vetëm, ku secili kryen detyrën në fushën e tij të përgjegjësisë. Vetëm duke u përkushtuar me seriozitet, gjithsecili prej nesh, për kryerjen e këtyre detyrave, çdo gjë ka funksionuar siç duhet. E dyta, që lidhet ngushtë me punën në grup është zhvillimi njerëzor. Kjo do të thotë ti jepet merita e duhur të gjithëve si aseti më i mirë i këtij institucioni.

"Historiku i Qendrës Personal Rekrutimit (QPR) fillon më 22 qershor të vitit 2007. Reformimi i Forcave të Armatosura në kuadër të anëtarësimit në NATO dhe standardizimi i tyre strukturor çoi në krijimin e një strukture të re personeli, e cila do të kishte si mision rekrutimin e ushtarëve aktivë dhe administrimin e dosjeve të personelit ushtarak të Forcave të Armatosura. Në strukturën e saj bënë pjesë dhe 12 Qendra Rekrutim Mobilizimi në qarqe. Struktura e QPR ka ndryshuar në vitin 2010, 2012, 2014 dhe në vitin 2017.

Tashmë, Qendra e Personel Rekrutimit, e cila ka një kohështrirje 12 vjeçare, është një strukturë mjaft e rëndësishme e Forcave të Armatosura. Sot, ky është një institucion mjaft i njohur jo vetëm brenda Forcave të Armatosura, por edhe jashtë saj, në të gjitha strukturat e tjera shtetërore dhe vendin, me shërbimet që ajo ofron për qytetarët, pranë çdo zyre postare.

Falë bashkëpunimit dhe marrëveshjes së Ministrisë së Mbrojtjes me Postën Shqiptare, është bërë e mundur rritja e cilësisë së shërbimit, aplikimi dhe marrja e përgjigjeve dhe dokumentacionit të nevojshëm pranë vendbanimit të kërkuesit, në çdo pikë të Postës Shqiptare, duke eliminuar shpenzimet për shtetasit ushtarakë në rezervë, lirim, pension dhe familjet e tyre.

Me punën që po kryhet në Qendrën e Personel Rekrutimit, shumë shpejt ky shërbim synohet të bëhet pjesë e shërbimeve të ofruara në portalet elektronike zyrtare qeveritare për t'u njohur e përdorur nga shtetasit dhe patriotike.

dhe institucionet shtetërore online, në çdo kohë.

Rekrutimi si një nga detyrat bazë të kësaj qendre, fokusohet në kryerjen e fushatave të promovimit dhe informimit të grupeve të interesit dhe individëve mbi mundësitë që ofrojnë Forcat e Armatosura për një karrierë të sigurt dhe një jetë më të mirë për të rinjtë dhe të rejtat që dëshirojnë të bëhen pjesë e saj.

Në çdo qark u bë viti i dytë i zhvillimit të panairëve të punës, ku FA kanë demonstruar aftësi për rekrutimin e të rinjve për tu bërë pjesë e FA, përzgjedhje së kandidatave me të mira e cilësore si dhe është bërë e mundur organizimi i ditëve të hapura ne reparte ushtarake, kur të rinj shohin nga afër jetën në FA, kushtet dhe mundësitë që ofrojnë ato, privilegjet dhe përfitimet nëse bëhen pjesë e saj".

Më tej, në fjalën e tij, kolonel Hamati theksoi se këtë vit u lançua për herë të parë nisma e orëve të hapura në sistemin parauniversitar që ishte një ri-dimension i nismës "Rini, talent, mundësi, dinjitet". Në rast se deri një vit më parë të rinjtë vinin

Bazë për rekrutimin e oficerëve të rinj, ushtarit/detarit aktiv janë kriteret ligjore të përcaktuara si dhe politikat e rekrutimit të miratuara nga Ministri i Mbrojtjes. Synimi ynë është që të rinjtë që duan të rekrutohen në Forcat e Armatosura mund të aplikojnë online me dokumentet e kërkuar, duke rritur cilësinë e shërbimit dhe transparencën e procesit.

Administrimi i të dhënave për kryerjen e Shërbimit të Detyrueshëm Ushtarak Aktiv i shtetasve shqiptarë meshkuj, në Qendrën e Personel Rekrutimit si dhe ofrimi i këtij shërbimi publik pa pagesë brenda 2-3 ditëve, ka bërë që të njihet e vlerësohet nga shtetasit dhe institucionet shtetërore në vend.

Një drejtim tjetër i rëndësishëm i Qendrës së Personel Rekrutimit është administrimi, menaxhimi dhe përditësimi i të dhënave në dosjet personale dhe në sistemin e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore për personelin ushtarak dhe civil aktiv në Forcat e Armatosura.

Në vijimësi, misioni dhe detyrat e Qendrës së Personel Rekrutimit kanë evoluar dita-ditës, me hapin e

tarakëve aktivë dhe atij në rezervë/lirim, realizimi i trajtimit financiar të ushtarakëve në rezervë/lirim si dhe vënia në efikasitet e burimeve njerëzore dhe materialeve në raste të gjendjes së jashtëzakonshme.

Qendra e Personel Rekrutimit është sot struktura e vetme në Forcat e Armatosura që realizon ciklin e plotë të burimeve njerëzore, nga rekrutimi për ushtar/detar aktiv, oficer e deri tek përkujdesja ndaj ushtarakëve në rezervë/lirim/pension dhe familjeve të tyre.

Po ashtu, komandanti i QPR, kujtoi pozitivisht eksperiencën 12 vjeçare duke theksuar se sot nuk mund të bëjmë pa profesionalizmin dhe përkushtimin e këtij stafi profesionistësh, të cilët kanë treguar cilësitë më të mira në kryerjen e detyrës.

"Duhet të ndjeheni krenarë që jeni pjesë e kësaj familjeje të madhe, duke mbajtur gjallë vlerat kryesore. Kjo është një qendër mjaft solide dhe e aftë, gjithmonë në kërkim të përmirësimeve të mëtejshme, e projektuar në sfidat e së ardhmes, duke mbajtur lidhjet me të shkuarën".

Në përfundim të fjalës së tij,

zëvendësministri i Mbrojtjes, z. Petro Koçi, i cili theksoi se në 12 vite jetë të kësaj strukture të rëndësishme të Forcave tona të Armatosura, qendra jo vetëm që është përshtatur gjithnjë e më shumë me standardet e NATO-s në trajtimin e çështjeve shpeshherë të komplikuar të personelit të kapaciteteve njerëzore të FA, por është modernizuar duke rritur realizimin e detyrimeve që lidhen me shërbime konkrete për komunitet të caktuara të kategorive njerëzore ushtarake, siç është rasti i gjithë personelit ushtarak në rezervë, lirim apo pension.

"Jo rastësisht kam qenë shpesh në disa nga aktivitetet që ka organizuar QPR, në ditët e hapura, ku është promovuar jo vetëm joshja e të rinjve për të qenë pjesë e procesit të rekrutimit të FA, por edhe edukimi i tyre me ndjenjat patriotike, atdhedashëse si dhe me respektin e gatishmërinë për të dhënë pse jo edhe jetën për flamurin kuq e zi. Të gjitha këto aktivitete kanë qenë dinjitoze dhe kanë dëshmuar pikërisht rritjen e shpejtë të kësaj qendre, sepse 12 vite nuk janë shumë. Vitet e fundit këto cilësi kanë qenë gjithnjë e më shumë evidente edhe në vlerësimin e Ministrisë së Mbrojtjes", tha z. Koçi.

Ai vijoi më tej duke nënvizuar se ka sfida të tjera dhe qendra duhet ta vazhdojë modernizimin e saj. Të gjitha këto arritje të deritanishme jo vetëm duhet të konsolidohen, por mundësisht të përshpejtohen me aplikime sistemesh edhe më moderne e më të shpejta për shqetësimet dhe kërkesat që kanë ushtarakët. Ai vijoi më tej duke theksuar që çështja e trajtimit të kapaciteteve njerëzore në FA është një prioritet dhe pjesë e posaçme e risikimit të Strategjisë së Mbrojtjes, kështu që detyrat e qendrës do të vazhdojnë të rriten. Arritjet janë meritë jo vetëm e drejtuesve ndër vite, por edhe të gjithë stafit të saj. 12 vjet punë janë një përvojë, e cila duhet të shfrytëzohet për të ecur përpara.

"Ne jemi pjesë e NATO-s dhe nuk jemi formalisht aty, por jemi një kontribuues i rëndësishëm në angazhimet ndërkombëtare të NATO-s. Edhe pse mund të duket se QPR është një strukturë e cila nuk është pjesë aktive e misioneve ndërkombëtare, roli i saj është shumë i rëndësishëm në garantimin e kriterëve të disiplinuar të rekrutimit dhe të bërjes së karrierës në FA, prandaj ju keni në dorë një përgjegjësi shumë të madhe dhe ju falënderoj për ushtrimin në lartësinë e duhur të detyrës dhe ju uroj suksese të mëtejshme, sepse e vlerësojmë realisht punën që ju kryeni", përfundoi fjalën e tij zëvendësministri i Mbrojtjes.

Në përfundim të këtij aktiviteti u dhanë disa medalje si ajo: "Repart i Shquar" e cila iu dorëzua QPR nga kolonel Çuni si dhe dy medalje te tjera si ajo e "Mirënjohjes" dhe medalja e "Luftëtarit". Më pas, të gjithë të pranishmit në këtë ceremoni bënë një foto të përbashkët.

në instalimet e garnizonet ushtarake, sot ushtarakët kanë dalë dhe janë në shkollat e mesme. Ata janë pritur mjaft mirë dhe kjo marrëdhënie është shumë efektive dhe e nevojshme.

Kjo nismë jo vetëm kontribuoi në rekrutim, por edhe në edukimin e të rinjve me vlerat më të mira atdhetare dhe patriotike.

kohës në funksion të strukturës dhe ndryshimeve ligjore të ndodhura në Forcat e Armatosura.

Sot, misioni i kësaj qendre është rekrutimi i kandidatëve për oficerë e ushtarë/detarë aktivë, promovimi dhe informimi i publikut, përpunimi dhe administrimi i dokumentacionit dhe i të dhënave të personelit të ush-

kolonel Isuf Hamati falënderoi për vlerësimin e lartë dhe mbështetjen e deritanishme duke siguruar ministren e Mbrojtjes se Qendra e Personel Rekrutimit do të jetë ashtu si deri më sot, e përkushtuar në përmirësimin e misionit dhe detyrave që rrjedhin prej tij.

Më pas, fjalën e rastit e mori

INFORMACION PËR STËRVITJEN "JOINT REACTION-19"

Takimi i iniciativës US-Adriatic Charter (A-5)

Morën pjesë përfaqësues nga Komanda Amerikane në Evropë, Mali i Zi, Bosnje&Hercegovina, Maqedonia e Veriut dhe Kroacia, kurse si vëzhgues ishte FSK-ja

Në ambientet e hotel "Hilton" në Tiranë u zhvillua të mërkurën më 19 qershor, takimi i dytë koordinues i vendeve anëtare të iniciativës US-Adriatic Charter (A-5). Ky takim i rëndësishëm i paraprin organizimit dhe zhvillimit në vendin tonë të takimit të 23-të të Shefave të Shtabit të Përgjithshëm të kësaj iniciative, në kuadrin e rritjes së bashkëpunimit ushtarak rajonal.

Në këtë takim morën pjesë përfaqësues nga Komanda Amerikane në Evropë, përfaqësues nga Mali i Zi, Bosnja dhe Hercegovina, Maqedonia e Veriut dhe Kroacia, gjithashtu ishin të ftuar dhe morën pjesë në këtë konferencë me statusin e vëzhguesit edhe përfaqësues të Forcës së Sigurisë të Kosovës. Takimi u organizua nga Drejtoria e Planifikimit dhe Monitorimit të Mbrojtjes në SHPPA dhe u bashkë

drejtua nga kolonel Vehbiye Kutu dhe përfaqësuesi i EUCOM nënkolonel Aime J. Mowry. Fokus i këtij takimi ishte analiza e realizimit të detyrimeve që rrjedhin nga iniciativa si dhe përgatitjet për takimin e SHSHP të vendeve anëtare, takim i cili do të zhvillohet në muajin shtator në Tiranë. Drejtoria e Operacioneve dhe Stërvitjes si dhe Drejtoria e Logjistikës në SHPPA, nëpërmjet prezantimeve përkatëse, informuan pjesëmarrësit në takim mbi statusin e përgatitjeve për realizimin dhe zhvillimin në vendin tonë të stërvitjes "Joint Reaction-19", si dhe përfundimet e takimit të Drejtorëve të Logjistikës së vendeve të A-5. Shqipëria, gjatë vitit 2019 do të mirëpresë dhe organizojë të gjitha takimet në nivel SHSHP, Ministerialin e Mbrojtjes dhe atë të Ministrive të Punëve të Jashtme.

QENDRA STËRVITORE E FORCËS TOKËSORE

Përfundon Kursi Bazë dhe ai i Avancuar i nënoficerit

Kursi Bazë u zhvillua për një periudhë 12 dhe 8-javore në Qendrën Stërvitore të FT ku morën pjesë 48 dhe 19 nënoficerë të FA

Paraditen e sotme, e datës 21 qershor 2019, në mjediset e sallës së konferencave të Forcës Tokësore, u organizua ceremonia e përfundimit me sukses të Kursit Bazë dhe atij të Avancuar të nënoficerit. Të dy këta kurse u zhvilluan në Qendrën Stërvitore të Forcës Tokësore. Ceremoninë e nderoi me pjesëmarrjen e tij, komandanti i Forcës Tokësore gjeneral brigade Albert Mullai. Fjalën e hapjes, e mbajti komandanti i Qendrës Stërvitore kolonel Arben Toska, i cili ndër të tjera tha: "... për një periudhë 12-javore mësimore-stërvitore, për Kursin Bazë të Nënoficerit të Këmbësisë dhe Specialitetit të Kimisë, program që ju shërbeu juve për të marrë njohuritë e nevojshme dhe për plotësimin e një prej kriterëve të rëndësishëm për marrjen e gradës së tetarit, si edhe periudha 8-javore stërvitore, për Kursin e Avancuar të Nënoficerit të Këmbësisë dhe të Zbulimit, që plotëson kriterin përfundimtar, të ciklit të kurseve për të marrë gradën e rreshterit, ka shërbyer për ju për marrjen e njohurive të domosdoshme teorike dhe shprehive aplikativo-praktike, për t'i demonstruar më së miri me efektivat dhe trupat, ku ju do të shërbeni."

Kolonel Toska, adresoi gjithashtu një falënderim të veçantë për komandantin e Forcës Tokësore dhe për shtabin e kësaj njësie, për mbështetjen e pandërprerë që i kanë dhënë procesit mësimor. Falënderime nga ana e kolonel Toskës, shkuan edhe për Komandën e Doktrinës dhe të Stërvitjes dhe veçanërisht për stafin e instruktorëve të Qendrës Stërvitore që ai drejton. Duke marrë fjalën për të përshëndetur ceremoninë, gjeneral brigade Mullai u shpreh: "sot përmbyshëm misionin tuaj. Pas një periudhe 3 mujore, ju sot certifikoheni si kandidat potencial për gradat e respektive."

Nuk dua të ligjëroj përpara ju, sepse sot është dita e drejtuesëve tuaj, të cilët kanë dhënë maksimumin e tyre për të transmetuar sa më shumë dije për të dy nivelet e kursit. Personalisht, jam shumë i kënaqur me disiplinën tuaj dhe sidomos me rezultatet e marra

në këto kurse. Një gjë do doja prej jush, si zëdhënës të komandantëve respektive nëpër vendet ku shërbeni: ushtroni sa më shumë presion pozitiv tek ata, kërkoni sa më shumë tek komandantët tuaj, për të

arritur përmirësimin e figurës tonë dhe kushteve të jetesës. Këtë bëjeni vazhdimisht dhe vetëm kështu mund të arrini nivelet e dëshiruara, në ambientet, ku shërbeni."

Gjeneral brigade Mullai, e mb-

ylli fjalën e tij drejtuar kursantëve të sapocertifikuar, duke iu uruar shumë fat në karrierën e tyre ushtarake dhe gjithë të mirat në familjet e tyre. Në emër të kursantëve të sapocertifikuar, ceremoninë e përshëndeti tetar Mariglen Gurthi, i cili falënderoi të gjithë stafin e instruktorëve dhe komandën e Qendrës Stërvitore, për punën e palodhur që bënë çdo ditë me kursantët dhe për dijet që ata transmetuan çdo ditë tek çdo individ pjesëmarrës në kurs. Tetar Gurthi, shprehu besimin se ai personalisht, por edhe kolegët e tij të kursit, dijet e marra gjatë kësaj periudhe do t'i vendosin në praktikë në repartet ku ata shërbejnë. Aktiviteti, u mbyll me një foto të përbashkët. Kursi Bazë dhe ai i Avancuar i nënoficerit u zhvilluan për një periudhë 12 dhe 8-javore në Qendrën Stërvitore të Forcës Tokësore. Këto kurse u ndoqën respektivisht nga 48 dhe 19 nënoficerë të Forcave të Armatosura.

KOMANDA MBËSHTETËSE Batalioni i Xhenios nis ndërtimin e urës "bailey" në Mirditë

Efektivët e batalionit të Xhenios së Komandës Mbështetëse nisën punën për ndërtimin e një ure tip "bailey" në fshatin Jezull. Ura e re, e cila do të jetë e gjatë rreth 25 metër dhe do të ketë një peshëmbajtje prej rreth 45 ton, po ndërtohet në bashkëpunim me bashkinë e Mirditës, e cila ka ndërtuar më herët këmbët prej betoni të saj. Ndërtimi i urës do të lehtësojë ndjeshëm lëvizjen e rreth 1.150 banorëve të fshatrave Jezull dhe Sheshaj, pjesë e njësisë administrative të qytetit të Rrëshenit dhe fshatrave Prosek e Rrushkull të njësisë administrative Kthellë. Ura e re do të lehtësojë lëvizjen e banorëve në 4 qendra të ndryshme shëndetësore, dy shkolla 9-vjeçare dhe pritet të përfundojë javën e ardhshme.

KOMANDA MBËSHTETËSE

Furnizim, transport, xhenio: Përfundojnë kursin 35 efektivë

Në ambientet e Qendrës Stërvitore të Komandës Mbështetëse u zhvillua ceremonia e përfundimit të kurseve institucionale për specialitetet furnizim dhe transport mirëmbajtje dhe xhenio. Të pranishëm në këtë ceremoni ishin Zv/Komandanti i Komandës Mbështetëse, Kolonel Përparim Gega, Komandanti i Qendrës Stërvitore Kolonel Ylli Zylaj, si dhe përfaqësues nga shtabi i KM-së. Fjalën e hapjes së këtij aktiviteti e mbajti Kolonel Ylli Zylaj, ku në cilësinë e drejtuesit të kësaj qendre shprehu mirënjohje dhe respekt për kursantët që mbaruan kurset institucionale. Konsolidimi i trupës së nënoficerit dhe forcimi i rolit të tij është një domosdoshmëri në forcat e Armatosura, Kurset në specialitetin Furnizim dhe Transport Mirëmbajtje dhe Xhenio, ju ka pajisur juve me njohuri teorike, praktike, teknike e menaxheriale si dhe aftësi drejtuese e komanduese sipas nivelit,

Këto njohuri të përvetësuara do ju bëjnë të ndiheni më komod në arritjen objektivave në të ardhmen. Në fjalën e tij Zv/Komandanti i Komandës Mbështetëse Kolonel Përparim Gega nënvizoi veçantinë e kësaj dite, ku siç tha ai "përfundimi nga ana juaj të këtyre kurseve ju mundëson pozicionimin në një detyrë

me më shumë përgjegjësi si dhe ju hap rrugën që nëpërmjet punës tuaj, të mund të vijoni të sigurt karrierën tuaj. Unë do t'ju kërkoja që njohuritë e marra në këtë kurs të mund t'i aplikoni në funksionet dhe detyrat që do keni në të ardhmen. Të përpigjeni për t'u vetëzhvilluar gjatë kryerjes së detyrës nëpër reparte, si dhe të kërkoni me punën tuaj ndjekjen e kurseve të tjera për të vijuar dhe patur një karrierë të suksesshme në fushën e logjistikës".

Në emër të kursantëve që përfunduan kursin përshëndeti Tetar Denis Gërbi efektiv i Komandës Mbështetëse. Në këtë kurs morën pjesë gjithsej 35 efektivë të Komandës Mbështetëse si dhe 17 efektivë nga Komandat e tjera të Forcave të Armatosura. Me rastin e përfundimit të kursit, të ftuarit e nderit ndanë certifikatat për kursantët me rezultatet më të larta

Kolonel Prof. Asoc. Dr. Zaho GOLEMI
N/kol (R) MSC Mustafa SHESHORI
Major MSC Alban S. GEGA
Akademia e Forcave të Armatosura

Pedagogu pasionant i përgatitjes së oficerave të rinj në dekada

Ramazan Zelia është një emër që ka shkruar histori suksesi. Ishte i lindur për pedagog. Me të drejtë shokët e tij e etiketojnë se: “Të qëniti njeri, ua kalon çdo lloj dekorate e medaljeje”. Një gjysëm shekulli ushtarak, një jetë e ndarë midis ushtrisë, formimit të kondicionit fizik të ushtarakëve dhe sportit, një gjysëm shekulli që flet qartë për cilësi të spikatura të pedagogut të veçantë, që e bëjnë emrin e tij të dashur e të respektuar në komunitetin ushtarak e civil. Nuk ka ushtarak veçanërisht ata që studiojnë në Shkollën e Bashkuar në vitet 1980 deri 1995, që nuk është mrekulluar nga puna pasionante e Pedagogut Ramazan Zeli në Shkollën e Lartë të Bashkuar të Oficerëve dhe në Akademinë Ushtarake “Skënderbej”. Ilir Mema, Gjet Bushi, Ilirjan Kolleshi, Kristo Rrapo, A. Lamçe, S. Stambolliu, Dh. Golemi, K. Zaimi, F. Gucaj, B. Halili, Q. Halilaga, F. Muskaj etj, ndajnë vlerësime mjaft pozitive për një figurë që ishte trupëzuar me sportet dhe përkushtimi në punë e dallonte ndër pedagogë të tjerë.

Një jetë midis ushtrisë, sportit dhe sakrificave

Ramazan Besim Zeli është lindur më 11.6.1954, në Tiranë në një familje të madhe me tetë fëmijë. Ai mori emrin e gjyshit të tij të nderuar Ramazanit të parë. Prindërit e tij Besimi dhe Xhemalije ishin njerëz të urtë e punëtorë, që gëzonin respektin në gjithë rrethin shoqëror. Arsimimin fillor e shtatëvjeçar e mori në kryeqytet në shkollën “7 Marsi”. Para një gjysëm shekulli më 1969 vuri kapelen e begsit dhe për katër vjet kreu me sukses Shkollën e Mesme të Përgjithshme Ushtarake “Skënderbej”; në vitet 1973 -1976 përfundoi “shkëlqyeshëm” Shkollën e Lartë e Bashkuar e Oficerëve, specialiteti Fiskulturë; në 1995 përfundoi Institutin e Lartë të Kulturës Fizike e Sporteve “Vojo Kushi” dhe është diplomuar “Mësues i edukimit fizik”. Kualifikimet e tij ishin të shumta e të vazhdueshme.

Më 1982, mbron gjuhën italiane në Fakultetin e Gjuhëve të Huaja, Universiteti i Tiranës; në 1983 jep provimin pasuniversitar lënda “Kultura e Përgjithshme Fizike”, specialiteti i gjerë, në Institutin e Lartë të Kulturës Fizike “Vojo Kushi”. Në vitin 1984 mbron provimin pas universitar të filozofisë në Universitetin Shtetëror të Tiranës. Më 1992 nga Federata Shqiptare e Boksit merr titullin: “Trajneri të kategorisë së parë” në boks; më 1994 Shoqata Shqiptare e Kick-Bock dhe Arteve Marciale të Asimiluara, i jep titullin e merituar “Mjeshtër”; ndërkohë që më 1996 kryen kursin për “Fizioterapi” në Institutin e Lartë të Kulturës Fizike “Vojo Kushi”. Në vitin 2011 Federata Shqiptare e Karatesë i jep titullin “Mjeshtër” 2 Dan; ndërsa më 2017 Federata Shqiptare e Karatesë i akordon titullin “Trajneri i kategorisë së parë” në karate. Ramazan Zeli ka një eksperiencë pune të konsiderueshme, ku në tre vitet e para të punës nga 1977 deri më 1980 ka qenë Instruktor i përgatitjes Fizike në Brigadën e 26-të të Këmbësorisë në Fushë Krujë. Për një dekadë e gjysëm 1980 deri 1995 ka punuar me detyrë “Pedagog” në Shkollën e Lartë të Bashkuar të Oficerëve “Enver Hoxha”; 1995-1996 me detyrë “Specialist i Përgatitjes Fizike” në Ministrinë e Mbrojtjes, në Drejtorinë Operative e Stërvitjes; 1996-1998 “Pedagog” në Akademinë Ushtarake të Forcave Tokësore “Skënderbej” në Tiranë; 1999 “Specialist i Përgatitjes

Ramazan Zeli pedagog i talentuar në gjysëm shekulli

Me rastin e 65 vjetorit të lindjes së Pedagogut të talentuar të përgatitjes fizike Ramazan Zeli

Fizike” në batalionin e Forcave Speciale në Farkë, Tiranë, nga ku ka dalë në rezervë si oficer aktiv nga Forcat e Armatosura për shkak të angazhimeve sportive. Në vitet 2000-2011 ka qenë me angazhime sportive në klube të ndryshme shqiptare; në vitet 2011-2014 ka kryer detyrën e specialistit për aktivitetet sportive/artet marcialle në Qendrën e Kulturës, Medias, Botimeve të Mbrojtjes. Nga viti 2015 e në vijim ka qenë Pedagog në AFA.

Ramazan Zeli ka kontributë të spikatura në Forcat e Armatosura shqiptare sa është vështirë t’i përmbledhësh në një shkrim të vetëm. Kështu më 1983 ka qenë kontribues dhe drejtues i kuadrantit të FA-së në spartakiaden e trete kombëtare; më 1991 ka qenë në trajnimin e kuadrove të parë të Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës (UÇK-së). Më 1992-1993 ka qenë kontribues në ngritjen dhe pjesëmarrjen e ekipeve përfaqësuese të Forcave të Armatosura në aktivitetet kombëtare në sportet e boksit, karatesë dhe xhudos. Në vitin 1995 ka bërë rinovim me elementë teknik të arteve marcialle të progameve të përgatitjes fizike të Forcave të Armatosura; ndërsa po në këtë vit, 1995 ka qenë ideator e kontribues në antarësimin e Forcave të Armatosura në “CISM”(Qendra Ndërkombëtare e Sportit Ushtarak). Më 1996 ka punuar për futjen e garave dhe sporteve të rinj me karakter ushtarak në Forcat e Armatosura. Më 1999 ishte kontribues në ngritjen e batalionit special të Forcave të Armatosura, në formimin e kondicionit fizik të tyre. Më 2011 ka qenë ideator e kontribues në ngritjen dhe përfaqësimin e Forcave të Armatosur me ekipet sportive me fëmijët e ushtarakëve në aktivitetet kombëtare e ndërkombëtare. Fakt është se “çdo mundim kërkon shpërbllim” dhe shpërbllimet për Pedagog Ramazan Zeli nuk kanë munguar. Në vitin 1974: “Medalja e punës” nga Presidiumi i Kuvendit Popullor dhe më 1990: Medalja “Ylli Kuq”, Klasi 3-të nga Presidiumi i Kuvendit Popullor. Më 22.6.2019 Shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FA-së Gjeneralbrigade Bardhyl Kolçaku i ka akorduar “Certifikatë mirënjohje”. Fakt është

se Federata kombëtare e Karatesë për të gjitha këto merita i ka propozuar Presidentit të Republikës që, Ramazan Zeli t’i jepet titulli “Mjeshtër i Madh” në fushën e sporteve.

Mësues i karateistëve shqiptarë me kontribute sinjifikative në sporte

Mjeshtër, karateista e trajnerë nga vendi dhe nga vendet fqinj si Maqedoni, Kosovë e gjetkë, që e kanë njohur e parë përkushtimin njerëzor e sportive si trajner sportiv, si instruktor i prurjeve të reja e kanë renditur mjeshtër Zeli në elitën e të talentuarve dhe njerëzve të mençur të sportit shqiptar. Edhe kadetët të rinj ushtarakë, që ka përgatitur pedagogu e treneri Ramazan Zeli, kanë lartësuar flamurin kombëtar në organizime e veprimtari sportive brenda e jashtë vendit. Ai është etiketuar “Mësues i karateistëve shqiptarë”. Në shtator 1992 deri më dhjetor 1994 ka qenë trajner i ekipit të karatesë në Akademinë Ushtarake “Skënderbej”; nga janari 1995 deri në maj 1998 ishte trajner i ekipit të karatesë tek klubi “Partizani”; nga janari 1999 deri më dhjetor 2002 ka qenë trajner i ekipit të karatesë “Dinamo”; nga janari 2003 deri më dhjetor 2009 ka qenë trajner i ekipit të karatesë “Geraldina”; nga janari 2010 deri më dhjetor 2015, trajner i ekipit të karatesë “Dardania”, me ekipin e fëmijëve të ushtarakëve të Forcave të Armatosura; ndërsa nga janari 2016 e në vazhdim është trajner i ekipit të karatesë “Studenti”, ku ka të angazhuar edhe karateistë të përgatitur në FA. Kontributet e Ramazan Zelis janë mëse të spikatura në sport sikurse ka qenë vitet 1994-1997 si trajner i ekipit kombëtar të karatesë për të rritur; viti 1995 kampion kombëtar me ekipin e Akademisë Ushtarake “Skënderbej”; viti 1997 kampion kombëtar me ekipin “Partizani”; viti 2000 kampion kombëtar me ekipin “Dinamo”; vitet 2013-2014 kampion ombëtar me ekipin “Dardania”; viti 2017 kampion kombëtar me ekipin “Studenti”.

Fekeni - një stacion jetësor i përjetësisë së dëshmorëve ushtarakë

Ramazani dhe shokët e tij nuk kanë si të harrojnë 5 e 6 shkurtin e vitit 1981, vitin në të cilin ranë për të mos u harruar

kurrë, njëmbëdhjetë zambakë dëbore në historinë e Shkollës së Bashkuar. Programi mësimor dimëror kishte pak ditë që kishte filluar dhe në Fekeni bëhej përgatitja dimërore e studentëve. Ramazani dhe gjithë katedra e përgatitjes fizike kishin bërë përgatitjet për stërvitjen dimërore. Mbas Dajtit, Mali me Gropa, ku lartësia e Meçekut është 1827 metra. Nën Meçekun, ndodhej qyteza ushtarake e Feknit, një qytezë alpine që në dekada, shërbente dhe shërben si qendër e përgatitjes së studentave ushtarak.

Ramazani dhe shokët e tij e kanë “emblem” atë ditë, kur malet kishin vënë “qeleshen e bardhësisë” më herët se vitet e tjera. Ramazani dhe Marku ishin ngjitur në Meçek edhe në 5 shkurt. Programi mësimor vijonte ditën e premte më 6 shkurt 1981. Tetë grupe mësimore me një efektiv 220 studentë, formuan një kolonë për zhvillimin “përgatitje fizike”: “Marshimi dhe veprimet luftarake në terren malor, në kushte të vështira atmosferike”.

Kolona drejtohej nga pedagogët Mark Mici, Bashkim Lika, Ylli Rama, Bashkim Topçiu, etj. Në krye të kolonës ishin vendosur 5 studentë, të cilët ishin të armatosur me automatik; 5 studentë të armatosur ndodheshin në mes të kolonës e 5 të tjerë në fund të saj, të armatosur me “Kallashnikov”. Udhëzimet kishin qenë të plota nga Shefi katedrës së Përgatitjes Fizike Petrit Murzaku. Masat për zhvillimin e stërvitjes në kushte të përafërta me ato të luftës ishin perfekte. Por natyra mbisundoi atë ditë. Rreth orës 11:30, një shkarje e papritur, e shpejtë e dëborës me gjërësi rreth 100 m befasi studentët dhe pedagogët. Një masiv i stërmadh dëbore, rrëshqiti nga maja e Meçekut. Orteku përfshiu grupet e studentëve që marshonin drej majës së malit në rajonin e “tre pemët e veçuara”. Orteku erdhi i shoqëruar me një zhurmë të fuqishme të lëvizjes. Kolona kishte rreth 220 studentë e pedagogë dhe natyra i zuri në befasi.

Por rreth një orë pas ortekut të parë, kur përpjekjet për të shpëtuar shokët vazhdonin, vjen një orteku i dytë, rreth 100 metra i gjerë dhe si një re përbindëshe rreth 15-20 metra e lartë, e më mirë se i pari. Ky ortek ishte shpërndarë nga

maja e malit në drejtim, të vendit ku po luftohej për të shpëtuar jetët e shokëve, ku ndodhej toga e gatshme e t1k2b2 me komandant toge Rasim Balla. Orteku erdhi në befasi dhe u dëgjua vetëm zëri i komandantit të batalionit, Abaz Çipi, që tha vetëm “Orteku”. Ai ishte bashkë me studentët dhe oficerët të tjerë si Sali Xhakupi, Çlirim Pulaj, Dushan Shamenti, Nikollaq Bero etj. Luftohej me ortekun vdekjeprurës, me lopata këmbësori, me duar e këmbë, me mjete rrethanore, pelerinat shërbyen për të transportuar shokët në gjendje të rëndë, drejt fushimit, drejt qafës së vdekjes, ku mbriti menjëherë ndihma qeveritare shtetërore.

Bilanci ishte si bilanc lufte me 11 të vdekur, 3 oficerë dhe 8 studentë. Katedra e Përgatitjes fizike, ku bënte pjesë edhe Ramazan Zeli sa herë bëjnë takime duket se bëjnë edhe apelin edhe për ata oficerë dhe student që nuk janë më mes nesh vetëm fizikisht. Ata ishin njëmbëdhjetë: Oficerët Çlirim Pulaj nga Tragjasi i Vlorës; Nikollaq Bero nga Berati, Dushan Shamenti nga fshati Dorëz i Tepelenës dhe tetë studentët; Aleko Gjoni nga Nivica e Sarandës; Besnik Shehu nga Picari i Gjirokastrës; Ilir Gramatiko nga Tirana; Pëllumb Rrapo nga Berati; Bujar Ago nga Vishnja e Tiranës; Bilbil Pashaj, nga Kremenari i Mallakastrës; Qemal Lika nga Selba e Tiranës dhe Nexhip Çopa nga Seferaj i Kavajës. Ata ikën para kohe, u ndanë nga jeta në lulen e rinisë, por vepra e tyre është e shkruajtur me gërma të arta në historinë e Shkollës së Bashkuar të Oficerave ku me Vendim Nr. 2506/2 datë 1.9.1999 janë shpallur “Dëshmorët të Atdheut”.

Prandaj edhe më datën 22 qershor 2019, kur bashkarisht ishin mbledhur pedagogë, shokë e miq si Isa Tare, Mark Mici, Hysen Ymeri, Bashkim Lika, Ilir Lame, Skënder Doda, Petrit Çuni, Idriz Haxhia, Zaho Golemi, Mustafa Sheshori, Perlat Musta, Alban Gega si dhe pjesëtarë të tjerë të katedrës së Përgatitjes fizike në vite, për 65 vjetorin e Ramazan Zeli në tavolinën kryesore tematika e bisedimeve ishte dhe shokët tanë emërndritur, Dëshmorët e Feknit.

N/kol Figali GOLEMI
DEGA E BCU-së (Komanda
e Forcës Ajrore)

1 korrik 1931-1 korrik 2019

Mbrojtja Ajrore Shqiptare, në 88 vjetorin e krijimit të saj

Shqipërisë.

Epoka e suksesit të MKA-së në gjysëm shekulli

Gjysëmshkulli që shkroi epope në kuadër të mbrojtjes kombëtare ajrore të rrepublicës dhe që njohu një rritje e zhvillim të jashtëzakonshëm ishte pikërisht gjysëmshkulli i dytë i shekullit të kaluar. Më 1945-1946, pas përfundimit të luftës, u bë grumbullimi i armëve kundërajrore trofe dhe u krijua shkolla e instruksionit të AKA. Ndërkohë një numër kuadrosh të rinj u dërguan për t'u përgatitur në shkollat ushtarake jashtë shtetit. Më 14 shkurt 1946 krijohet kompania e VAIN-it, me detyrë vërtetimin e hapësirës ajrore dhe informimin për objektet ajrore të zbuluara. Kjo ka hyrë në historikun e Mbrojtjes Ajrore si data e krijimit të Regjimentit të parë të Zbulimit Elektronik. Kjo ka qenë dhe ngelet një datë historike. Në fakt vitet e para pas çlirimit ishin edhe vitet kur pati edhe ndrysheshmëri më të shpeshta strukturash, që u përputhën me strukturat e modeleve jugosllave dhe sovjetike. Viti 1946 pati ristrukturimin e dytë të kryer me urdhër A-1-66 “Tepër rezervat” i dt. 5.3.1946, që në fakt fillimi i organizimit u krye me urdhër Nr. A-1-218 “Rezervat” datë 2.4.1946. Ky urdhër vendosi në funksionin Komandën e Artilerisë, e cila u suprimua po brenda vitit 1946 me urdhër nr. M-8, “Tepër rezervat” datë 23.9.1946. Në muajt prill dhe maj 1955, u arrit kompletimi me radarë llokativë të tipave P-8, P-10, P-20 dhe më 25 maj 1955 u krijua Batalioni Radioteknik, i cili u përhap në të gjithë territorin administrativ të vendit. Kjo shënon edhe krijimin e VKQ (Vendkomanda Qendrore), QOSA (Qendra Operacionale e Survejimit Ajror), që aktualisht është emërtuar Qendra e Kontroll Raportimit (OKR). Ngjarja që “kundërajorësit” e llogarisnin gjithmonë me peshë ka qenë ajo e 14.11.1947 kur krijohet regjimenti i l-rë kundërajror në kryeqytet. Ky regjiment shërbeu si një shkollë e rëndësishme për përgatitjen e kuadrove të parë të Mbrojtjes Kundërajrore shqiptare (MKA-së). Pajisja në vazhdimësi me teknike të re dhe me kuadro të kualifikur në shkollat tona ushtarake dhe ato jashtë vendit krijoi kushte për konsolidimin e mëtejshëm të Mbrojtjes Kundërajrore-MKA. Me një shpejtësi të konsiderueshme në pak

vite u futën në armatim topat 57 m/m, 100 m/m, me drejtim automatik, topat 37 m/m dygrykësh, me shenjstra automatike si dhe mitralozët 14,5 m/m katërtvësh. Mbrojtja kundërajrore u pa si një detyrë e veçantë dhe me mjaft rëndësi edhe në dekadat që pasuan. Në periudhën 1959 deri 1970 u shënuar krijimin dhe konsolidimi i njësisë së vetme të raketave kundërajrore, që u bënë arma më speciale kundërajrore. Pajisja me raketa të drejtuara kundërajrore dhe radarë të zbulimit të largët e fuqizuan padyshim së tepërmi mbrojtjen ajrore shqiptare. Në ditën e përvjetorit të pavarësisë më 28 nëntor 1960 u vendos në pozicion zjarri grupi i parë i raketave të drejtuara kundërajrore; ndërsa më 6.12.1968 u krijua Regjimenti i Raketave të Drejtuara kundërajrore (RDKA). Është gjithashtu fakt se Shqipëria pas viteve 1970 kishte rreth 22 regjimente të Artilerisë Kundërajrore (AKA-së) si dhe 18 batalione mitraliere të AKA-së, që llogarisnin rreth 6 gryka zjarri për çdo kilometër të frontit të mbrojtjes shqiptare. Në vitet 1967-1972 sipas zhvillimeve ushtarake e kryesisht bazuar në dokumentacionin arkivor, mund të thuhet se shënojnë kulmin e zhvillimit të Mbrojtjes Ajrore, e cila pajiset me teknike të re dhe që shënon nivele të reja në përgatitje ushtarake e sidomos në gatishmëri. Në këtë periudhë gjysëmshkullore që është një ndër periudhat me të ndritura e më me shkëlqim të Mbrojtjes Kundërajrore shqiptare, ka pasur edhe lidhshimin që ka drejtuar me efikasitet, gjeneralë dhe komandantë të shquar që në këtë shkrim mund të përmendim: Rahman Parllaku, Arif Hasko Mema (Tërbaçi), Sejdin Avdia, Halim Ramohito, Maqo Zoto, Kiço Janku, Naum Gjiniçasi, Pali Prifti, Ylli Dimraj, Mehmet Metko, etj. Por Komanda e Mbrojtjes Ajrore ka pasur edhe mjaftë ushtarake të zotë që kanë spikatur në armën e Mbrojtjes ajrore dhe që kanë bërë emër si, Skënder Malindi, Maqo Zoto, Kiço Janku, Naum Gjiniçasi, Arif Hasko, Rahman Parllaku, Halim Ramohito, Sejdin Avdia, Bejto Isufi, Jani Isai, Pali Prifti, Fadil Toçi, Ylli Dimraj e shumë të tjerë. Njerëzit i japin jetë historisë dhe shtrirja me “Gjashtë gryka zjarri për çdo kilometër të frontit të mbrojtjes shqiptare”, flet më shumë se njëmijë fjalë.

Ristrukturimi i MKA-së efektiv për kohën dhe kompleksiteti i problemeve

Ristrukturimi i shekullit të ri në fakt nisi që në dhjetëvjeçarin e fundit të shekullit të kaluar. Në vitet 1991-1992,

dhe me vendosjen e demokracisë në Shqipëri si dhe me hapjen e vendit, u bë kërkesë e kohës ristrukturimi i ushtrisë dhe i Mbrojtjes Ajrore shqiptare. Si masë kryesore fillestare u gjykua përqëndrimi i mjeteve dhe kalimi në struktura drejtimi të reja dhe më efikase. Në atë kohë kishte 22 regjimente kundërajrore, 126 grupe të Artilerisë Kundërajrore-AKA e batalione të Mit-KA me rreth 1300 nënrepart duke përfshirë edhe togat e Mit-KA 12.7 m/m. Nuk kishte fshat i Republikës pa rojen operative të gatishmërisë luftarake të armatosur (ROGL), që kishte mitrolozin e tij kundërajrorë. Në vitin 1998 me riorganizimin që u bë ushtrisë shqiptare sipas modeleve perëndimore, krijohet Forca Ajrore dhe Mbrojtja Ajrore ingranohet në këtë strukturë. Gjithashtu në vitin në 1998, Mbrojtja Ajrore ka kontribuar për luftën në Kosovë, me vërtetimin e pandërprerë të hapësirës ajrore dhe lehtësitë aeroportuale për gjithë aviacionin e NATO-s. Gjithashtu përgjatë viteve të fundit janë bërë përpjekje dhe janë shënuar rezultatet e para të modernizimit të Mbrojtjes Ajrore, në përshtatje me strukturat organizative të ushtrive të NATO-s. Mbrojtja Ajrore është në procesin e strukturimit që synon pajisjen e saj me sisteme e mjete, të cilat disponohen nga ushtritë anëtare të NATO-s, me qëllim arritjen e standarteve të kërkuara nga anëtarësimi në NATO. Vizioni dhe e ardhmja e Forcës Ajrore synon transformimin dhe modernizimin e Mbrojtjes dhe Vëzhgimit Ajror, duke rritur më tej bashkëpunimin dhe ndërveprueshmërinë me vendet e NATO-s. Prioritetet kryesore të modernizimit janë, ndërtimi i një sistemi të vëzhgimit ajror të integruar me sistemin e NATO-s (NATINADS), kontrollin dhe menaxhimin e hapësirës ajrore së bashku me Aviacionin Civil. Detyrat strukturat e Mbrojtjes Ajrore i realizojnë në mënyrë të standardizuar, duke arritur të kemi një siguri më të lartë të hapësirës ajrore të Republikës së Shqipërisë, kjo edhe falë kontributit të vendeve anëtare të NATO-s, koordinatorëve tanë që punojnë në qendrat operacionale, si dhe bashkëpunimit me ANTA-n. Por nga ana tjetër një rol të rëndësishëm në ecjen përpara dhe konsolidimin e Mbrojtjes Ajrore shqiptare ka luajtur dhe vazhdon të luajë trajnimi i personelit në shkollat perëndimore të NATO-s dhe të vendeve partnere, duke rritur kështu shkallën e profesionalizmit dhe të shkëmbimit të eksperiencave në fushën e mbrojtjes ajrore, konformë misionit tonë kushtetues dhe duke synuar të jetë në avantgardë të zbatimit të detyrave me cilësi dhe në kohën e duhur.

Mbrojtja Kundër Ajrore “pushtuesja” e lartësime gjeografike të hapësirës shqiptare

Mbrojtja Kundërajrore shqiptare dhe Aviacioni shqiptar janë “takuar, ndarë e ritakuar” disa herë përsa i përket formës organizative e vartësisë strukturore, megjithëse duhet thënë se bashkëpunimi i tyre ka qenë gjithnjë i pashkëputur. Fakt është se që në fillimet e saj, arma e Aviacionit ka qenë pjesë e Komandës së Mbrojtjes Kundërajrore, gjë që ka vazhduar deri në vitin 1974 për t'u bashkuar përsëri në Forcat e Mbrojtjes Ajrore në vitin 1995. Komandanti i parë i Aviacionit ka qenë zoti Edip Ohri, i cili e ka koman-

duar atë deri në vitin 1974.

Nga viti 1975 e deri në vitin 1995, komandantë të Aviacionit kanë qenë Bardhyl Taçi, Klement Aliko, Perlat Binaj. Por sikurse shkruam edhe më lartë shumë ushtarake të këtyre armëve, që kanë drejtuar e punuar në vite, janë nga figurat më të shquara të ushtrisë sonë kombëtare ku me krenari mund të përmendim Rahman Parllaku, Gjin Marku, Hito Çako, Todi Naço, Sotir Filto, Arif Hasko, Edip Ohri, Niko Hoxha, Babaçe Faiku, Bardhyl Taçi, Klement Aliko, Haki Jupasi, Perlat Binaj, Salih Dibra, Haki Jupasi, Stefan Kagjini, Lulo Musai, Perikli Teta, Foto Lako, Harilla Rebi, Perlat Sula, Astrit Jaupi, Vait Golikja, Dilaver Goxhaj, Gëzdar Stroka, etj, të cilët kanë qenë të njohur në të gjithë radhët e ushtrisë për kryerjen e detyrave. E megjithatë jo të gjithë i përkasin armës së MKA, por shërbimi në aviacionin luftarak shqiptar ka qenë pazgjidhshmërisht me detyrat që kryenin “kundërajorësit” në shërbim të mbrojtjes së hapësirës ajrore shqiptare. “Kundërajorësit” kanë qenë “pushtuesit” e çdo maje në hapësirën shqiptare, në gjysëmshkulli, që bashkë me misionin kushtetues janë përballur me qindra vështirësi jetese e shërbimi dhe që kanë ditur të përballojnë sfida dhe të triumfojnë mbi to në ditë të bardha por dhe në ditë rreziku.

Në ditë feste kundërajrorasit kujtojnë komandantin e parë të Mbrojtjes Kundërajrore Gjeneral Gjin Markun të lindur më 2.6.1918 në fshatin Bazë të Mirditës dhe që më 15.4.1955, me krijimin e Komandës së Mbrojtjes Kundërajrore të shtetit emërohet komandant i saj. Në vitet që pasuan MKA-në e kanë komanduar Sotir Filto (1955 –1956); Arif Hasko (1959-1966); Todi Naço (1967-1969); Bejto Isufi (1969-1971); Kiço Janku (1972-1975); Naum Gjiniçasi (1975-1982); Pali Prifti (1982-1992); Ylli Dimraj (1992-1995). Më vonë komandantë të FMA kanë qenë edhe Perlat Sula, Agim Baruti. Por të një rangu komandimi dhe drejtimi për një kohë prej tre dekadash (1.5.1966 deri 28.11.1991) kanë qenë edhe komisarët e MKA-së Rahman Parllaku, Ilo Prifti, Xhemal Shehu, Halim Ramohitaj, Sejdin Avdia, Qani Duro, Simon Lesko, Paskal Budo, që kanë qenë ushtarakë të nderuar dhe respektuar dhe që kanë dhënë kontribut të spikatur në ngritjen e konsolidimin e MKA-së. Mbrojtja Kundërajrore sëbashku me Aviacionin Luftarak si dhe me repartet e Vëzhgimit të Hapësirës Ajrore (VHA) pavarësisht nga format organizative të ndryshme në vite e dekada kanë qenë gjithnjë të lidhura e në bashkëpunim të ngushtë me njëra-tjetrën, por edhe me lidhje varësie e strukturore të ndryshme me njëra-tjetrën në vite. Ato i më shumë i ka “takuar” se sa “ndarë” misioni kushtetues i shenjtë që me të drejtë ka merituar respektin dhe mirënjohjen e mbarë popullit. Është kjo arsyeja që respekti e mirëshohja shkon për “kundërajorësit” në këtë ditë të 86 vjetorit të armës së MKA-së shqiptare. Ata ecnin dhe ecin me hapin e kohës tashmë si strukturë e konsoliduar, e standardizuar dhe e përbashkuar në Komandën e Forcës Ajrore, drejtues dhe lider të së cilës janë ushtarakët e përkushtuar në detyrë Kolonel Edison Zarka si dhe stafi i tij i përkushtuar, Kolonel Drini Nikolla, dhe shumë kuadro të lartë të të gjitha gradave ushtarake të përkushtuar në detyrë.

Bruksel, 26-27 qershor 2019: Ministeriali i NATO-s

NATO adreson sfidat kryesore të sigurisë

Ministrat e Mbrojtjes të NATO-s u takuan në Bruksel më 26-27 qershor 2019 për të marrë vendime mbi vazhdimin e modernizimit të Aleancës. Takimi dy-ditor i ministrave të mbrojtjes trajtoi temat kryesore për diskutim, duke përfshirë shkeljet e Rusisë ndaj Traktatit të Forcave Bërthamore të Mesme (INF), përparimin në ndarjen e barrës, qëndrimin e mbrojtjes dhe parandalimit të NATO-s, teknologjitë e reja dhe misioni në Afganistan.

Ministrat diskutuan përparimin në ndarjen më të drejtë të barrës brenda Aleancës. Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s, Stoltenberg, duke bërë publike shifrat e shpenzimeve të mbrojtjes më datën 25 maj në konferencën për shtypin, njoftoi dhe rritjen reale. “Sot, ne po lançojmë për herë të parë shifrat për shpenzimet e mbrojtjes 2019 dhe mund të njoftoj se rritja reale për 2019 është 3.9% në të gjithë aleatët evropianë dhe Kanada”, tha Sekretari i Përgjithshëm. Ai nënvizoi se aleatët në pesë vjet rresht kanë rritur shpenzimet e mbrojtjes. “Deri në fund të vitit të ardhshëm, aleatët evropianë dhe Kanadaja do të kenë shtuar një total kumulativ prej më shumë se njëqind miliardë dollarë që nga viti 2016,” tha ai. Aleatët gjithashtu po investojnë më shumë në aftësi të reja dhe përforcohen me më shumë forca për misionet dhe operacionet e NATO-s.

Të mërkurën më datën 26 qershor 2019, ministrat trajtuan shkeljet e vazhdueshme të Rusisë ndaj Traktatit të INF. “Ne i bëjmë thirrje Rusisë që të marrë rrugën e përgjegjshme”, tha

Sekretari i Përgjithshëm, duke shtuar se aleatët po planifikojnë të mbajnë një takim të Këshillit NATO-Rusi javën e ardhshme për ta ngritur këtë çështje përsëri. Ministrat gjithashtu vendosën për hapat e ardhshëm të

NATO-s, në rast se Rusia nuk kthehet në pajtueshmëri të plotë dhe të verifikueshme me Traktatin e INF-it.

Takimi i ministrave gjithashtu diskutoi implikimet e sigurisë së teknologjive të reja, së bashku

me Përfaqësuesin e Lartë të BE/ Zëvendëspresidentin Federica Mogherini dhe homologët e tyre nga Finlanda dhe Suedia. “Këto teknologji ngrenë sfida dhe mundësi për të gjithë ne dhe kjo mund të jetë një

fushë premtuese për bashkëpunimin e ardhshëm NATO-BE”, tha Sekretari i Përgjithshëm. Ditën e dytë të takimit, e enjte më 27 qershor 2019, ministrat adresuan zbatimin e forcimit të parandalimit dhe të mbrojtjes të NATO-s, përfshirë Iniciativën e gatishmërisë së NATO-s. Ministrat gjithashtu miratuan politikën e parë hapësinore të NATO-s. “NATO mund të shërbejë si një forum kyç, duke i sjellë aleatët së bashku për të ndarë aftësitë dhe informacionin”, tha Sekretari i Përgjithshëm.

Afganistani gjithashtu ishte në rendin e ditës, me një takim të të gjitha vendeve që kontribuojnë në Misionin Mbështetës të Përherëshëm të NATO-s. “Ndërsa situata e sigurisë mbetet serioze, ne shohim një mundësi unike për paqe”, tha Sekretari i Përgjithshëm. Aleatët e NATO-s mbështesin plotësisht përpjekjet e SHBA për të arritur një zgjidhje paqësore në Afganistan dhe angazhimi i vazhdueshëm i Aleancës, si me forcat dhe fondet, është çelësi për krijimin e kushteve për paqe.

Vendet anëtare të NATO-s shpenzime të mëdha për mbrojtjen:

Në 2019 shpenzimet e mbrojtjes do të rriten me 3.9 për qind

NATO ka publikuar të dhënat në lidhje me parashikimin mbi shpenzimet e mbrojtjes nga shtetet anëtare në vitin 2019, ku shpenzimet totale të mbrojtjes së vendeve anëtare të NATO-s në 2019 do të rriten me 3.9 për qind. Vendet anëtare të NATO-s për mbrojtjen në vitin 2019 do të ndajnë një buxhet gjithsej 984 miliardë e 234 milionë dollarë.

Gjatë kësaj periudhe, SHBA-të do të bëjnë shpenzimet më të mëdha të mbrojtjes në mesin e vendeve anëtare të NATO-s. SHBA-të do të kryejnë e vetme rreth 70 për qind me 685 miliardë e 99 milionë dollarë të shpenzimeve totale të NATO-s për mbrojtjen.

Shtetet e Bashkuara të Amerikës, ndiqen nga Britania me 65 miliardë e 527 milionë dollarë, Gjermania me 49 miliardë e 132 milionë dollarë, Franca me 47 miliardë e 705 milionë dollarë, Italia me 23 miliardë e 281 milionë dollarë dhe Kanadaja me 21 miliardë e 277 milionë dollarë.

Ndërsa Turqia theksohet se për vitin 2019 do të realizojë 18 miliardë dollarë shpenzime gjithsej për mbrojtjen. Në vitin 2019, SHBA-të do të shpenzojnë 3.42 për qind të prodhimit të brendshëm bruto (PBB) në mbrojtje. Në këtë rast, SHBA do të pasohet nga Greqia me 2.24

për qind, Estonia dhe Britania me 2.13 për qind, Rumania me 2.04 për qind, Polonia dhe Letonia me 2.01 për qind.

Për këtë periudhë Turqia, do të shpenzojë 1.89 për qind të prodhimit të brendshëm bruto (PBB), ndërsa Franca 1.84 për qind, Gjermania 1.36 për qind, Holanda 1.35 për qind dhe Italia 1.22 për qind. Ndërkohë vendet që do të ndajnë pjesën më të vogël për mbrojtjen në mesin e anëtarëve

të NATO-s do të jenë Luksemburgu me 0.55 për qind, Spanja me 0.92 për qind dhe Belgjika me 0.93 për qind.

Anëtarët e NATO-s vendosën për të bërë një angazhim për investimet e mbrojtjes gjatë Samitit të Uellsit në vitin 2014. Aneksimi i paligjshëm i Krimesë nga Rusia dhe qëndrimi i saj agresiv në Ukrainë si dhe aktivitetet në rritje të organizatës terroriste ISIL në Siri dhe Irak ishin efektive në marrjen e këtij vendimi nga anëtarët e aleancës.

PUBLIKOHET RAPORTI:

Shpenzimet e Mbrojtjes së Vendeve të NATO-s (2012-2019)

NATO grumbullon të dhëna të shpenzimeve të mbrojtjes nga aleatët në baza të rregullta dhe paraqet totalin dhe nënseksione të këtij informacioni. Çdo Ministri e Mbrojtjes e Aleatëve raporton shpenzimet aktuale dhe të parashikuara të mbrojtjes në të ardhmen sipas një përcaktimi të dakorduar të shpenzimeve të mbrojtjes.

Shumat përfaqësojnë pagesat nga një qeveri kombëtare e realizuar ose që duhet bërë gjatë vitit fiskal për të përbushur nevojat e forcave të saj të armatosura, ato të Aleatëve ose të Aleancës. Në shifrat dhe tabelat NATO gjithashtu përdor informata të përditësuara ekonomike dhe demografike të disponueshme nga Drejtoria e Përgjithshme për Çështjet Ekonomike dhe Financiare të Komisionit Evropian (DG-ECFIN) dhe Organizata për Bashkëpunim Ekonomik dhe Zhvillim (OECD).

Duke pasur parasysh dallimet midis këtyre dy burimeve dhe parashikimeve kombëtare të PBB-së, si dhe përkufizimin e shpenzimeve të mbrojtjes së NATO-s dhe përkufizimet kombëtare, shifrat e treguara në këtë raport mund të ndryshojnë ndjeshëm nga ato që citohen nga mediat, të publikuara nga autoritetet kombëtare ose të dhëna në kombëtare buxhetet. Shpenzimet e pajisjeve përfshijnë shpenzimet për pajisjet kryesore, si dhe për kërkimin dhe zhvillimin kushtuar pajisjeve kryesore. Shpenzimet e personelit përfshijnë pensionet e paguara për pensionistët.

Informacion mbi shpenzimet e mbrojtjes: NATO publikon një përmblendje vjetore të të dhënave financiare, të personelit dhe të të dhënave ekonomike për të gjitha vendet anëtare. Që nga viti 1963, ky raport ka formuar një bazë të qëndrueshme të krahasimit të përpjekjeve mbrojtëse të anëtarëve të Aleancës bazuar në një përkufizim të përbashkët të shpenzimeve të mbrojtjes. Nëpërmjet lidhjeve jepen të dhëna që mbulojnë vitet 1949 deri në të tashmen.

Mekanizmi i punës: Shifrat përfaqësojnë pagesat e bëra ose që do të bëhen gjatë vazhdimin të vitit fiskal. Ato bazohen në përkufizimin e NATO-s për shpenzimet e mbrojtjes. Duke pasur parasysh dallimet midis kësaj dhe përkufizimeve kombëtare, shifrat e treguara mund të ndryshojnë shumë nga ato që citohen nga autoritetet kombëtare ose që jepen në buxhetet kombëtare. Evolucion: Çdo vit, tabelat e përditësuara me shpenzimet e mbrojtjes së kombeve publikohen në faqen e internetit të NATO-s në formatin PDF dhe Excel.

PRESIDENTJA E SLOVAKISË, ZUZANA ČAPUTOVÁ NË BRUKSEL

Slovakia jep shumë kontribute për sigurinë e përbashkët

Sekretari i Përgjithshëm Jens Stoltenberg u takua me Presidentin e Sllovakisë, Zuzana Čaputová, në selinë e NATO-s më 25 qershor 2019, për bisedime mbi gjendjen e sigurisë në Evropë dhe përshtatjen e Aleancës përpara Samitit të NATO-s në Londër në dhjetor. Z. Stoltenberg vlerësoi kontributin e fortë të Sllovakisë në NATO, duke përfshirë trupat si pjesë e një beteje shumëkombëshe në Letoni, vendosjet në Irak dhe Afganistan dhe mbështetjen financiare të Sllovakisë për Ukrainën. Ai gjithashtu

mirëpriti përpjekjet e Sllovakisë për të rritur shpenzimet e mbrojtjes dhe për të investuar në aftësitë kyçe. Ai tha se “E gjithë kjo demonstroi dhe ilustron se si Sllovakia po kontribuon në NATO në shumë mënyra të ndryshme”. Sekretari i Përgjithshëm theksoi se aleatët e NATO-s qëndrojnë të bashkuar, ndërsa përballen me sfidat e sotme të sigurisë, duke thënë se “Për sa kohë që jemi të bashkuar, ne jemi të sigurt, dhe ky është suksesi i NATO-s, që ne mbrojmë njëri-tjetrin”.

26-27 QERSHOR 2019: MINISTERIALI I MBROJTJES I NATO-S

Ministrat e Mbrojtjes të NATO-s u takuan në Bruksel më 26 dhe 27 qershor 2019. Më 26 qershor ata trajtuan shkëlqen e Rusisë ndaj Traktatit të Forcave Bërthamore të Veprimt të Mesëm dhe reagimin e Aleancës. “Ne vazhdojmë të nxisim Rusinë që të kthehet në pajtueshmëri të plotë dhe të verifikueshme,” tha Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg. Ai nënvizoi se Rusia vazhdon të prodhojë dhe të vendosë raketa SSC-8, prandaj NATO është duke u përgatitur për një botë pa Traktatin e INF. “Ministrat kanë rënë dakord sot se NATO do të përgjigjet nëse Rusia dëshon të kthehet në pajtim”, tha Sekretari i Përgjithshëm. Ai theksoi se Rusia ende ka një shans për të shpëtuar Traktatin e INF dhe aleatët do ta përcjellin këtë mesazh në një takim të Këshillit NATO-Rusi javën e ardhshme. Më poshtë po sjellim konferencën për shtyp nga Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg pas takimit të datës 26 qershor të Ministrave të Mbrojtjes të NATO-s dhe pyetjet e drejtuara nga gazetarët.

“Kemi përfunduar një takim për të diskutuar Traktatin e INF dhe përgjigjen e NATO-s. Më parë sot kemi pasur një takim të Grupit të Planifikimit Bërthamor për të diskutuar të njëjtën çështje. Sistemi raketor SSC-8 i Rusisë shkel traktatin e INF dhe është një kërcënim i rëndësishëm për sigurinë tonë. Për më shumë se tre dekada, Traktati i INF ka qenë një pikë referimi në kontrollin e armëve. Mbrojtja e sigurisë dhe stabilitetit më të madh për NATO-n dhe Rusinë. Ne vazhdojmë të nxisim Rusinë që të kthehet në pajtueshmëri të plotë dhe të verifikueshme. Megjithatë, nuk kemi parë asnjë shenjë se Rusia është e gatshme ta bëjë këtë. Përkundrazi, vazhdon të prodhojë dhe vendosë raketat SSC-8.

Pra, NATO po përgatitet për një botë pa Traktatin e INF. Ministrat kanë rënë dakord sot se NATO do të përgjigjet nëse Rusia dëshon të kthehet në pajtim. NATO do të mbetet e matur dhe mbrojtëse në gjithçka që bëjmë. Ministrat konfirmuan sot se nuk kemi ndërmend të vendosim raketa të reja bërthamore në Evropë. Ne nuk do të pasqyrojmë atë që bëjnë Rusia. Ne nuk duam një garë të re të armëve. Por në të njëjtën kohë duhet të vazhdojmë të mbajmë pengesa dhe mbrojtje të besueshme. Ky është misioni i NATO-s. Prandaj, ministrat kanë marrë në konsideratë edhe masat potenciale të NATO-s si: Programi ynë i stërvitjes, si dhe inteligjenca, mbikëqyrja dhe zbulimi. Ne gjithashtu do të shikojmë më tej në mbrojtjen tonë të ajrit dhe të raketave, dhe aftësitë konvencionale. Ne do të sigurojmë që parandaluesi ynë bërthamor të mbetet i mbrojtur, i sigurt dhe efektiv. Aleatët mbeten të vendosur fort për ruajtjen e kontrollit efektiv të armëve, çarmatimin dhe mospërhapjen. Ne kemi shumë keqardhje për mospërpjethjen e Rusisë dhe për fat të keq, koha po mbaron. Tërheqja e SHBA nga Traktati i INF do të hyjë në fuqi më 2 gusht. Por Rusia ende ka një shans për të bërë gjënë e duhur dhe për të shpëtuar Traktatin. Ne planifikojmë të mbajmë një takim të Këshillit NATO-Rusi javën e ardhshme për të përcjellë mesazhin tonë të qartë. Zgjedhja e Rusisë është e thjeshtë: Kthimi në përpjethje dhe përkrahja e angazhimeve të kontrollit të armëve, ose vazh-

NATO nuk e do garën e re të armatimeve

Konferencë shtypi nga Jens Stoltenberg, Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s

dimi i sjelljes së tij të papërgjegjshme dhe të rrezikshme dhe mbajnë përgjegjësinë e plotë për humbjen e Traktatit.

Meqenëse Rusia qëndron aq e ashpër në lidhje me çështjen INF, a prisni ndonjë çështje tjetër si Donbass dhe Krime për t'u bërë akoma më e vështirë për t'u zgjidhur. A keni ndonjë diskutim në lidhje me ndonjë hap të mëtejshëm të NATO-s për sigurinë në zonën e Detit të Zi.

Shkelja e Traktatit të INF-it, vendosja e raketave të reja SSC-8, ato janë pjesë e një modeli. Ne kemi parë, gjatë disa viteve nga Rusia një sjellje më bindëse, veprime agresive kundër Ukrainës, duke aneksuar ilegalisht Krimenë, duke modernizuar forcat e tyre të armatosura, duke investuar në aftësitë e reja konvencionale, duke investuar në aftësitë e reja bërthamore dhe gjithashtu një retorikë e cila është shumë më e sigurt se ne kemi parë më parë. Pra, aneksimi i paligjshëm i Krimesë dhe përpjekjet e vazhdueshme për të destabilizuar Ukrainën janë pjesë e një modeli më të gjerë që kemi parë gjatë disa viteve. Por, në të njëjtën kohë, nuk shoh ndonjë lidhje të drejtpërdrejtë midis përpjekjeve për të zgjidhur krizën në dhe rreth Ukrainës, Ukrainës Lindore, Donbass, Krimesë dhe përpjekjet për ta kthyer Rusinë në përpjethje me Traktatin e INF. Ne jemi të fokusuar në të dyja, dhe ne do të vazhdojmë të japim mbështetje të fortë, mbështetje politike dhe mbështetje praktike për Ukrainën. Në të njëjtën kohë ne po i bëjmë thirrje Rusisë që të kthehet në përpjethje dhe të përgatitet

për përgjigjen tonë nëse Rusia nuk do të kthehet në përpjethje.

A mund të ndani me ne përshtypjet tuaj të para të sekretarit të ri ushtarak të Mbrojtjes në SHBA. Çdo gjë e re, çdo gjë tjetër në qasjen e tij ose mesazhet e tij, krahasuar me sekretarin e mëparshëm ushtarak?

Para së gjithash, ai deklaroi shumë qartë se ka pasur një ndryshim të lidershit në Pentagon, por nuk ka ndryshim të politikës. Dhe ai bëri një përshtypje shumë të mirë dhe unë jam duke kërkuar shumë përpara për të punuar me të, jo më pak për shkak se ai ka një sfond, një përvojë të gjatë, e cila është shumë e rëndësishme për NATO-n. Përvoja e tij nga ushtria, nga Pentagoni, nga Kongresi, nga industria. Ai ka shërbyer edhe në Evropë, kështu që ai e njeh vërtet NATO-n, e di se çka është lidhja transatlantike, që ne qëndrojmë së bashku, sepse ai ka qenë pjesë e saj për shumë vite, duke përfshirë shërbimin në Evropë. Pra, me të vërtetë mezi pres që të punoj me të dhe e di se ai ka shumë njohuri dhe përvojë e cila është mjaft e rëndësishme për Aleancën.

A mund të na jepni ndonjë hollësi për ndonjë nga masat që janë diskutuar apo aprovuar sot? Dhe duke pasur parasysh se ka një takim të Këshillit NATO-Rusi javën e ardhshme, a po njoftojnë këto masa që nuk mbyllin hapësirën për diskutim dhe kompromis me Rusinë?

Në asnjë mënyrë. Ajo që ne e kemi bërë të qartë përsëri dhe përsëri është se

ne i bëjmë thirrje Rusisë që të kthehet në përpjethje dhe masat që kemi rënë dakord sot, ato do të zbatohen vetëm nëse Rusia nuk do të kthehet në përpjethje. Dhe kjo është edhe arsyeja pse vazhdojmë të përcjellim këtë mesazh në Rusi se ata ende kanë shansin për të shpëtuar traktatin. Por pastaj ata duhet të kthehen në pajtim para 2 gushtit. Ka një dritare mundësie. Koha po mbaron. Por është ende e mundur që Rusia të shpëtojë Traktatin e INF. Nëse ata nuk kthehen në pajtueshmëri para 2 gushtit, atëherë ata duhet të mbajnë përgjegjësinë e plotë për humbjen e traktatit. Sepse, në të vërtetë, ne kemi treguar një dëshirë për të pritur dhe për t'i thirrur ata për shumë, shumë vite. Ky është një shqetësim që kemi ngritur shumë vite më parë. Ne jemi përpjekur përsëri dhe përsëri për t'i rikthyer ata në përpjethje. Por në një fazë ju duhet ta bëni të qartë se një marrëveshje kontrolli mbi armët nuk funksionon nëse ajo respektohet vetëm nga njëra anë dhe ajo që shohim nga pala ruse është se ata vetëm vazhdojnë të vendosin raketat SSC-8. Kjo është jashtëzakonisht serioze, sepse Traktati i INF ka qenë një gur themeli i kontrollit të armëve për dekada të tëra. Raketat e reja janë të afta për ngarkesë të dyfishtë, mund të mbajnë mbushje bërthamore, kohë të paralajmërimit të shkurtër, të vështirë për t'u zbuluar dhe për këtë arsye ato ulin prapën për çdo përdorim të mundshëm të armëve bërthamore në një konflikt. Për këtë arsye, ne do të vazhdojmë të dërgojmë një mesazh shumë të qartë në Rusi për përgjegjësinë e tyre për të shpëtuar traktatin.

A mund të komentoni mbi situatën në Bosnje-Hercegovinë lidhur me zbatimin dhe aktivizimin e MAP-it, në lidhje me gjendjen në marrëdhëniet NATO-Bosnjë, në përgjithësi?

Pra, Bosnje-Hercegovina është një partner i gjatë i NATO-s dhe ne e vlerësojmë me të vërtetë partneritetin me Bosnje-Hercegovinën. Dhe siç e dini, ministrat e Jashtëm të dhjetorit të kaluar ranë dakord të pranojnë paraqitjen e Programit të parë vjetor kombëtar të Bosnje-Hercegovinës dhe ky mjet është i rëndësishëm për të forcuar më tej partneritetin tonë dhe përfshin masa që mbulojnë reformat politike, ekonomike dhe të mbrojtjes. Qëllimi i përgjithshëm është të ndihmojmë në zbatimin e këtyre reformave dhe është për Bosnje-Hercegovinën për të marrë ofertën tonë. Pra, ata vendosin nëse marrin ofertën për të pranuar Programin e parë vjetor kombëtar. Marrja e kësaj oferte nuk do të paragjykonte ndonjë anëtarësim potencial të ardhshëm të NATO-s për Bosnjën dhe Hercegovinën. NATO respekton plotësisht sovranitetin dhe pavarësinë e vendit.

A ka pasur ndonjë diskutim për situatën në Gjirin dhe marrëdhëniet me Iranin? Dhe nëse po, si ka shkuar?

Nuk kemi diskutuar situatën në Gjirin e sotëm, por disa ministra kanë thënë se kjo çështje do të ngrihet nesër. Pra, nuk është formalisht në axhendë, por disa ministra kanë deklaruar se do ta ngrenë atë nesër, kështu që ndoshta ndoshta ju them edhe nesër.

A mund të na jepni më shumë detaje mbi masat që keni përmendur dhe ministrat kanë rënë dakord për shqetësimet mbi Rusinë dhe Traktatin e INF? Do të ketë një sasi më të madhe të stërvitjeve, ose do të jenë më masive se sa deri më tani? Çfarë do të ndryshojë pas 2 gushtit sa i përket masave, nëse Rusia nuk do të pajtohet me Traktatin e INF? Dhe gjëja e dytë është që sot, një nga dhoma e Parlamentit të Rusisë ka vendosur që Rusia do të anulojë Traktatin e INF-së, çfarë do të ndodhë nëse afati i 2 gushtit është ende i vlefshëm, nëse vetë Rusia thotë se nuk do ta respektojë me traktatin?

Ajo që kemi vendosur sot është se ne do të përgjigjemi nëse Rusia nuk do të kthehet në pajtim. Dhe procesi i tërheqjes ka filluar, që u deklarua qartë nga Shtetet e Bashkuara në fillim të shkurtit. Dhe ky proces do të përfundojë më 2 gusht. Pra, më 2 gusht, nuk ka më traktat të INF, përveç nëse Rusia në një mënyrë të verifikueshme dhe transparente, kthehet në përpjethje. Nuk është një surprizë për ne se Rusia nuk po respekton aktualisht Traktatin e INF-it. Ne kemi deklaruar që prej vitesh. Pra, kjo nuk ndryshon asgjë, kjo është në të vërtetë gjendja që ne kemi qenë dëshmitarë për vite, se Rusia nuk po i përmbahet angazhimeve të saj sipas Traktatit të INF-së. Gjëja e re është se ne kemi thënë se nuk mund të vazhdojë kështu. Ne nuk mund të vazhdojmë që Shtetet e Bashkuara po respektojnë Traktatin e INF ndërsa Rusia vazhdon ta shkelë atë. Prandaj, të gjithë aleatët në radhë të parë u pajtuan se Rusia është në shkelje, dhe e kanë bërë atë gjithashtu bazuar në inteligjencën e pavarur. Së dyti, ne të gjithë pajtohemi që ne mbështesim vendimin e SHBA-së në shkurt për të filluar procesin e tërheqjes që do të përfundojë më 2 gusht dhe nëse Rusia nuk ndryshon sjelljen dhe ndalon shkeljen e traktatit, por në të vërtetë kthehet në traktat, atëherë kjo është mënyra e vetme për të shpëtuar traktatin, përveç nëse traktati do të ndalet dhe nuk do të ekzistojë më. Do të jetë rënia përfundimtare e Traktatit më 2 gusht. Dhe kjo është arsyeja pse ne kemi rënë dakord që ne do të përgjigjemi dhe kjo është arsyeja pse ne gjithashtu kemi rënë dakord për një gamë të gjerë masash

“Në fazën e fundit të rekrutimit, FSK-ja ka pranuar 650 rekrutë të cilët do të kalojnë trajnimin bazik me kohëzgjatje prej nëntë javësh. Grupi i parë prej 350 rekrutëve ka filluar trajnimin bazik. Grupi i dytë do ta vazhdojë në shtator dhe si rrjedhojë në janar të vitit të ardhshëm do të kompletohet ky proces”, tha Gjonbalaj.

Tranzicioni i FSK-së

FSK: 11 për qind e aplikantëve janë nga komunitetet

Qëllimi i FSK-së është që 10 për qind të pjesëtarëve të saj të jenë nga komunitetet joshumicë

Forca e Sigurisë së Kosovës ka vazhduar me pranimin e pjesëtarëve të rinj, rekrutë, të cilët pritet t'i plotësojnë kapacitetet e kësaj Force, që ndodhet në procesin e transformimit në Ushtri të Kosovës. Rreth 700 pjesëtarë të rinj, prej tyre edhe pjesëtarë të komunitetit serb dhe pakicave tjera, i janë bashkuar rekrutimit në Forcën e Sigurisë së Kosovës kohët e fundit.

Me planin gjithëpërfshirës të tranzicionit, planifikohet që numri i pjesëtareve të FSK-së të arrijë në 5 mijë pjesëtarë aktivë dhe 2 mijë e 500 rezervë. Dritan Gjonbalaj, këshilltar politik dhe zëdhënës i Ministrisë të Mbrojtjes, tha për Radion Evropë e Lirë se vetëm ata që kalojnë testet do të bëhen pjesë e FSK-së.

“Në fazën e fundit të rekrutimit, FSK-ja ka pranuar 650 rekrutë të cilët do të kalojnë trajnimin bazik me kohëzgjatje prej nëntë javësh. Grupi i parë prej 350 rekrutëve ka filluar trajnimin bazik. Grupi i dytë do ta vazhdojë në shtator dhe si rrjedhojë në janar të vitit të ardhshëm do të kompletohet ky proces”, tha Gjonbalaj. Ky proces, sipas zyrtareve në Ministrinë e Mbrojtjes do të zgjas nëntë javë dhe pas kalimit të fazës së trajnimit, rekrutët do të bëhen pjesëtarë të FSK-së. Gjonbalaj thotë se interesimi i të rinjve ka qenë jashtëzakonisht i madh, duke përfshirë edhe të rinjtë nga radhët e komuniteteve pa përjashtim. Nga 650 rekrutë, 11 për qind, sipas Gjonbalajt, janë nga radhët e komuniteteve joshumicë.

Vitin e kaluar, pas thirrjeve pub-

like të autoriteteve të Beogradit dhe presioneve tjera, dhjetëra pjesëtarë të komunitetit serb ishin detyruar ta lëshonin FSK-në. Por, tani, sipas autoriteteve përgjegjëse, vërehet një trend i ri i përfshirjes së pjesëtarëve të këtij komuniteti.

“Qëllimi i FSK-së është që 10 për qind të pjesëtarëve të jenë nga komunitetet joshumicë, pra ne e kemi kaluar këtë cak. Pjesëtarët e komunitet serb i

janë nënshtruar një presioni të madh nga pushteti i Beogradit për të mos u bërë pjesë e FSK-së. Me kënaqësi mund t'ju informojmë se shumë prej tyre kanë aplikuar për rekrutë të FSK-së dhe siç thash në përputhje me fazat strikte të rekrutimit, 25 prej tyre janë pranuar si rekrutë të FSK-së dhe janë duke iu nënshtruar trajnimit bazik”, tha Gjonbalaj.

Në Ministrinë e Mbrojtjes thonë

se shumëllojshmëria në Forcën e Sigurisë së është vlerë që çmohet dhe kultivohet. Ata thonë se është punuar dhe po punohet shumë në përfaqësimin e duhur etnik dhe gjinor. Ministria e Mbrojtjes, sipas Gjonbalajt, tashmë ka përmbyllur fazën e parë të planit gjithëpërfshirës të tranzicionit, dhe se sipas tij, është bërë përgatitja e parë e akteve nënligjore dhe përgatitja e plotë në aspektin administrative për të vazhduar me fazat e tjera. Forca e Sigurisë së Kosovës u themelua më 2009 në bazë të Planit të Ahtisaarit, dokument që çoi drejt pavarësisht të Kosovës. Tranzicioni i FSK-së nga një forcë për emergjencë civile në Ushtri, ishte një proces i gjatë që u finalizua në fund të vitit 2018, pas mbështetjes që Kosovës i erdhi nga Shtetet e Bashkuara të Amerikës. Aktualisht, kjo forcë është në fazën e transformimit në Ushtri, e cila parashihet të zgjasë nga 7-10 vjet. Kjo forcë, është ngritur nën mbikëqyrjen e NATO-s, por misioni dhe kapacitetet e saj, nuk përkuan me ambicien e institucioneve, që Kosova ta ketë Ushtrinë e saj.

KAZERMA “ADEM JASHARI”

Turqia sjell autobлиндën “Corba” për ushtrinë e Kosovës

Turqia ka dërguar në Kosovë autobлиндën “Corba”, e cila kushton rreth gjysmë milion dollarë. Lajmi është bërë i ditur nga Ministria e Mbrojtjes së Republikës së Kosovës, e cila thekson se Forcat Speciale të Kosovës kanë përfutur donacion të Autobлиндës “Cobra”. Pranimi i donacionit të autobлиндës së ndihmës së parë Cobra 4x4 është bërë në Kazermën “Adem Jashari”. Sipas Ministrisë, kjo autobлиндë se bashku me të gjitha pajisjet rezervë, kap vlerën e 462 mijë e 457 dollarëve. Këtë donacion e ka bërë Republika e Turqisë për FSK-në.

Kush ishte japonezi që luftoi në radhët e UÇK-së

Gjatë luftës në Kosovë në vitin 1999, shumë të huaj morën pjesë në radhët e Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës. Nga Shtetet e Bashkuara të Amerikës, Britania e Madhe, Gjermania, Italia e Franca kishin ardhur për ta ndihmuar UÇK-në. Por pak janë ata që e dinë se në ndihmë UÇK-së i doli edhe një japonez. Japonezi, i cili njihet vetëm me emrin Kokimura, kishte përdorur teknika të luftës tradicionale japoneze, duke përdorur thika e shpata. E kështu e kujton edhe Asllan Shala. “Briska, shpata, thika. Këto i ka pasur. Në atë kohë nuk i interesonte kallashi”, - tha Shala. Fillimisht, Kokimura kishte ngjallur dyshime por ai që kur kaloi kufirin Kosovë-Shqipëri, kishte treguar aftësitë e tij ushtarake. Japonezin i cili luftoi për Kosovën e kujton edhe

Sabit Gashi, ish-komandant i policisë ushtarake të UÇK-së në zonën e Pashtrikut i cili edhe ka shkruar libër për të, të cilin e titulloi ‘Japonezi’. Madje Gashi kujton edhe fjalët e tij. “Sa më shumë që marrim pjesë në luftëra, ne e kemi respektin më të madh atje, na radhiten

më shumë grada”, citohet të ketë thënë japonezi. Ushitari japonez misionin e kishte përfunduar pas plagosjes në betejën e Kleçkës, ku nga aty u dërgua në Shqipëri për shërim, e më pas në Japoni. Që nga ajo kohë, nuk ka asnjë informatë për të.

Akademia e Rreshterë Majorëve në El Paso, Texas të SHBA-ve

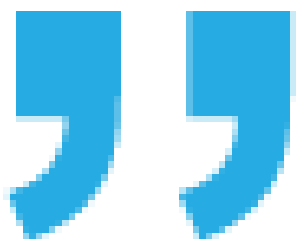
Diplomohen tre rreshterë majorët e FSK-së

Korit të nënoficerëve të Forcës së Sigurisë së Kosovës iu shtuan edhe tre rreshterë majorë të diplomuar në Akademinë e Rreshterë Majorëve në El Paso, Texas të SHBA-ve; Rreshterë majorët Shukri Abdullahu, Blerim Ramusholli dhe Fatmir Rama përfunduan me sukses Kursin për rreshter major, i cili njëherësh tregon për përsosmërinë e zhvillimit të NOF (Rreshter Majorit) si në ushtrinë amerikane ashtu edhe në FSK.

Përgjatë një viti studimesh, kërkimesh dhe shkëmbimi përvojash, të tre rreshterë majorët kaluan nëpër gjashtë departamente të ndryshme, ku pa mëdyshje nuk mungoi sukcesi i tyre.

„Ndiem shumë krenar me të tre rreshterë majorët në fjalë“, u shpreh rreshter majori i Komandës së Forcave Tokësore, Fetah Zejnullahu, i cili ishte i pranishëm në ceremoninë e diplomimit të tyre. Të tre rreshterë majorët e FSK-së, Abdullahu, Ramusholli dhe Rama, gjatë shkollimit dhe trajnimit në Akademinë e Rreshterë Majorëve në SHBA, e cila njihet si akademia më prestigjioze për përgatitjen e NOF-ve, u dalluan për gatishmëri, profesionalizëm dhe vlera të larta ushtarake.

Në Ditën e Mysafirëve të Shquar u bënë demonstrime nga grupi i batalionit të këmbësisë së Armatës, së bashku me pjesëtarët e Gardës Kombëtare të Pensilvanisë nga SHBA-ja, avionët e Armatës, si dhe avion “B-52” i forcave të armatosura të SHBA-së, etj.

Në poligonin “Krivollak”

Dita e hapur për stërvitjen “Goditja Vendimtare”

Në stërvitjen “Goditja Vendimtare” marrin pjesë 2.700 trupa nga Maqedonia e Veriut, SHBA-ja, Shqipëria, Bullgaria, Mali i Zi dhe Lituania

Stërvitja “Goditja Vendimtare” ka zhvilluar “Ditën e hapur” ku u përfshinë mbi 2.700 trupa ushtarake nga Maqedonia e Veriut, SHBA-ja, Shqipëria, Bullgaria, Mali i Zi dhe Lituania, stërvitje e cila do të vazhdojë deri më 9 korrik në poligonin “Krivollak”. Në Ditën e Mysafirëve të Shquar u bënë demonstrime nga grupi i batalionit të këmbësisë së Armatës, së bashku me pjesëtarët e Gardës Kombëtare të Pensilvanisë nga SHBA-ja, avionët e Armatës, si dhe avion “B-52” i forcave të armatosura të SHBA-së, etj. Në kete dite moren pjesë Kryetari i Shtetit dhe njëherit komandanti suprem, Stevo Pendarovski, kryeministri Zoran Zaev, ministrja e mbrojtjes Radmilla Shekerniska dhe ambasadorja e SHBA-së, Mikaella Shvajcer Bllum, të cilë ngelën të impresionuar nga demonstrimi ushtarak, gatishmëria e lartë, kapaciteti i ushtarëve nga vendet pjesëmarrëse, si dhe nga kapacitetet e poligonit “Krivollak”. Stërvitja e sotme dëshmoi se pjesëtarët e Armatës së Republikës së Maqedonisë së Veriut janë në të njëjtin nivel profesional me armatat e tjera në Aleancë ku për të satën herë dëshmojnë se janë vërtetë të denjë të na përfaqësojnë në të gjitha misionet nëpër botë ku mbrohet siguria dhe paqja globale dhe se janë dëshmia më e mirë se vendi ynë duhet të bëhet anëtare e Aleancës sa më shpejtë që është e mundur”, tha kryetari Pendarovski. Ai shtoi se me zhvillimin e kësaj stërvitjeje, poligoni “Krivollak” është edhe definitivisht i pranuar si njëri ndër poligonët më të mirë ushtarak në Evropën Juglindore, ku njëherit hapen dyert për përdorim më të shpeshtë të tij nga ana e aleatëve tanë të NATO-s gjatë periudhës vijuese.

Kryeministri Zaev theksoi se është krenarë për pjesëtarët e Armatës maqedonase, për shkathëtsinë e demonstruara dhe për të gjithë atë që deri më tani u demonstrua në këtë stërvitje. “Treguam dhe dëshmuam unitet dhe barazi me aleatët tanë, me vendet anëtare të NATO-s. Jam krenarë me ushtrinë tonë sepse demonstroi sot para nesh, gatishmëri të njëjtë në aktivitetet stërvitore. Jam krenarë me të gjithë ushtarët tanë për faktin se kanë dëshirë të përsosën dhe të përparojnë e avancohen”, tha kryeministri.

„Republika e Maqedonisë së Veriut së shpejti do të bëhet anëtare e 30-të e Aleancës së NATO-s. Kjo nuk do të thotë që vetëm do të ulemi në tavolinën e njëjtë, por do të zhvillojmë stërvitje të përbashkëta, trajnime, pjesëmarrje të përbashkët në operacione me të cilat garantohet paqja jonë dhe ajo botërore. Ne sot këtu, të gjithë skeptikëve u treguam se Maqedonia e Veriut ka çfarë ti ofrojë Aleancës-posedon

ushtarë dhe oficer të stërvitur dhe profesional dhe NATO-s mund t'i ofrojmë një poligon të shkëlqyer ushtarak siç është ky në Krivollak, ku e dëshmoi kapacitetin dhe potencialin e tij”, tha ministrja Shekerinska.

Ministra komplementoi mijëra ushtarët dhe oficerët të cilët më tepër se një muaj punojnë me përkushtim, si pjesë e stërvitjes, por ajo i falenderoi edhe qindra oficerë të cilët pothuajse se për dy vite me rradhë punuan në planifikimin e stërvitjes “Goditja Vendimtare. Do të jemi pjesë e NATO-s, sot dëshmuam se e meritojmë këtë. Së bashku jemi më të fortë”, përfundoi ministrja

Ushtruesja e detyrës, ambasadorja e SHBA-së, Mikaella Shvajzer Bllum, tha se stërvitja “Goditja Vendimtare” dëshmon se “ushtritë tona mund të komunikojnë dhe të punojnë së bashku, ata e fuqizojnë lidhjen tonë të ngushtë dhe të gjithë neve na bëjnë më të sigurtë”. “Goditja Vendimtare” është një shembull i mirfilltë për atë se si forcat e Republikës së Maqedonisë së Veriut janë të gatshme të punojnë me forcat ushtarake aleate të NATO-s për zgjidhjen e kërcënimeve vijuese. Kjo gjithashtu është

një dëshmi se Republika e Maqedonisë së Veriut do të kontribuojë në kuadër të Aleancës”, tha Shvajcer Bllum. Ajo njëherit theksoi se ushtarët amerikanë vlerësojnë mundësinë për të punuar me kolegët e tyre nga Maqedonia e Veriut dhe u falenderua për organizimin dhe planifikimin e stërvitjes.

Ditën e Mysafirëve të Shquar e hapën shefi i Shtabit të Përgjithshëm, gjenerali Vasko Gjurchinovski, komandanti i Komandës së Bashkuar Operative, gjenerali Pavle Arsoski dhe drejtori i stërvitjes, nënkoloneli Igor Manasovski. Në Ditën e Mysafirëve të Shquar në poligonin ushtarak “Krivollak” të pranishëm ishin edhe zëvendës kryeministri Bujar Osmani, ministri Oliver Spasovski, Dragan Tevdovski dhe Lubcho Nikollovski, zëvendës ministri i punëve të jashtme Andrej Zhernovski, përfaqësues të lartë civil dhe ushtarak të forcave të armatosura dhe të Ministrisë së Mbrojtjes së Republikës së Maqedonisë së Veriut, SHBA-së, Shqipërisë, Greqisë, dhe NATO-s, si dhe ambasadorë dhe atashe ushtarak të akredituar në vendin tonë

Sfidat para anëtarësimit në NATO

Mbi “Marrëdhëniet Legjislative në mbrojtje”

Të hënën, më 24 qershor në Komandën e Përbashkët Operacionale (JOC) është organizuar dhe realizuar dita e parë e seminarit pesëditor mbi “Marrëdhëniet Legjislative në mbrojtje”.

E pranishme në këtë seminar ishte edhe ministri i Mbrojtjes, znj Radmilla Shekerinska, komandanti i Komandës së Bashkuar Operative, gjeneral major Paul Arsoski, Ambasadori i SHBA znj Micaela Schweitzer-Blum, anëtarë të Komisionit Parlamentar për Mbrojtje dhe përfaqësues të Ministrisë së Mbrojtjes dhe Shtabit të Përgjithshëm.

Gjatë seminarit nga ana e folësve u trajtuan çështje që kanë të bëjnë me sfidat me të cilat përballen Ministria e Mbrojtjes dhe Armatës në pritje të anëtarësimit të ardhshëm në NATO. Nga komandanti i QBO u prezantuan konkretisht disa nga sfidat me të cilat përballen drejtuesit ushtarakë gjatë këtij procesi.

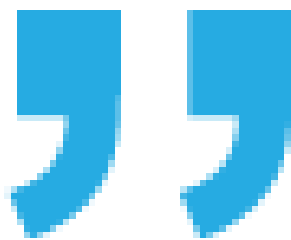
Nga ana e të pranishmëve në seminar u zhvilluan vizita në objekte infrastrukturore si në batalionit e parë të mekanizuar të këmbësisë dhe në komandën e Forcës Rezervë. Seminari pesëditor “Marrëdhëniet legjislative në mbrojtje” u mbajt në periudhën prej 24 qershor deri më 28 1 qershor 2019.

Gjeneral major Paul Arsoski vizitë në Bullgari

Me ftesë të komandantit të Forcave Tokësore të Republikës së Bullgarisë, gjeneral major Mikhail Popov, komandanti i Komandës së Bashkuar Operative, të Armatës së Maqedonisë Veriut, gjeneral major Pavel Arsoski ka marrë pjesë në Ditën e Vizitorëve, në stërvitjen “Strike Back 19”, zhvilluar në poligonin ushtarak “Novo Selo” të Republikës së Bullgarisë.

Stërvitja e cila u zhvillua në periudhën nga 6 qershori deri në 20 qershor 2019 me titull “Mbrojtja e Batalionit të mekanizuar këmbësorike”, kishte si qëllim përmirësimin e planifikimit të operacioneve mbrojtëse dhe atyre kundërsulmuese, me pjesëmarrjen e më shumë se 800 efektiveve, personeli ushtarak nga Republika e Bullgarisë, SHBA, Greqisë, Shqipërisë dhe Republikës së Maqedonisë Veriore.

Gjatë vizitës, gjeneral major Pavel Arsoski, pavarësisht takimeve të shumta me zyrtarë të lartë ushtarakë të Forcave të Armatosura të Republikës së Bullgarisë dhe delegacioneve të pranishëm në këtë aktivitet, zhvilloi takime edhe me anëtarë të ushtrisë maqedonase që morën pjesë në stërvitje. Pjesëmarrja në këto stërvitje ndërkombëtare luan një rol të rëndësishëm në forcimin e sigurisë së përbashkët. Anëtarët e ushtrisë maqedonase shkëmbyen përvoja midis ushtrive të vendeve pjesëmarrëse duke kryer së bashku detyrat e caktuara gjatë ushtrimit të ushtrimit në fjalë.

Fokusi i diskutimit ishte zhvillimi i mëtejshëm i bashkëpunimit tashmë të suksesshëm mes dy vendeve, me theks të veçantë procesin e modernizimit të ushtrisë, si dhe përcaktimin e projekteve të veçanta me anë të programeve që do të zbatohen në të ardhmen, të tilla si blerje e armatimit të lehtë, automjeteve taktike të blinduara, helikopter-mbrojtjes, sisteme të radarëve, mjete patrulluese dhe pajisjeve të tjera.

Alma Ljuljana-Jovičević në Panairin “Le Bourget”-Francë

SHBA aleati strategjik më i rëndësishëm i Malit të Zi

Në Panairin Ndërkombëtar “Le Bourget” morën pjesë më shumë se 500 ekspozues, ndërkombëtar në fushën e industrisë së mbrojtjes dhe sigurisë

Drejtori i Përgjithshëm për burimet materiale e Ministrisë së Mbrojtjes të Malit të Zi, Alma Ljuljanaj-Jovičević ka vizituar panairin e armëve “Le Bourget”, në Paris. Me këtë rast, Ljuljanaj-Jovičević pati një sërë takimesh me përfaqësues të kompanive të njohura ndërkombëtare në fushën e industrisë ushtarake. Tema e diskutimit ishte bashkëpunimi të mundshëm në fushën e pajisjeve dhe modernizimin e forcave të armatosura, me vëmendje të veçantë ndaj produkteve për të cilat shteti përcakton qëllimin dhe asetet strategjike, si dhe pajisje të tjera dhe të teknologjisë në fushën e industrisë së mbrojtjes, të nevojshme për të përmirësuar kapacitetin e Ushtrisë së Malit të Zi.

Panairi Ndërkombëtar “Le Bourget” mbahet çdo dy vjet dhe, me më shumë se 500 ekspozues, ndërkombëtar në fushën e industrisë së mbrojtjes dhe sigurisë.

Ljuljanaj-Jovičević pati një takim zyrtar me delegacionin e Departamentit të Mbrojtjes së Shteteve të Bashkuara, të udhëhequr nga Ellen M. Zoti (Ellen M. Lord), Nën-Sekretar i Mbrojtjes për Prokurim dhe Mbështetje.

Fokusi i diskutimit ishte zhvillimi i mëtejshëm i bashkëpunimit tashmë të suksesshëm mes dy vendeve, me theks të veçantë procesin e modernizimit të ushtrisë, si dhe përcaktimin e projekteve të veçanta me anë të programeve që do të zbatohen në të ardhmen, të tilla si blerje e armatimit të lehtë, automjeteve taktike të blinduara, helikopter-mbrojtjes, sisteme të radarëve, mjete patrulluese dhe pajisjeve të tjera.

Shtetet e Bashkuara janë aleati strategjik më i rëndësishëm i Malit të Zi në fushën e mbrojtjes dhe sigurisë. bashkëpunimit të gjithanshëm dypalësh është i një rëndësie të veçantë për zhvillimin e sektorit të mbrojtjes të Malit të Zi, duke arritur nivelin e kërkuar të ndërveprimit të forcave të armatosura, si dhe forcimin e kapaciteteve ekzistuese, edukimin dhe trajnimin. Gjatë periudhës së para-aderimit, si tani, kur Mali i Zi anëtar i NATO-s, Shtetet e Bashkuara dhanë mbështetje të shkëlqyer për Malin e Zi, përmes donacioneve të shumta dhe transferimin e njohurive dhe përvojës, si dhe nëpërmjet programeve të bashkëpunimit me Gardën Kombëtare të

shtetit të Maine.

Ljuljanaj-Jovičević është takuar edhe me delegacionin e Ministrisë së Mbrojtjes të Francës, të kryesuar nga gjeneral brigade Thomas madh Lorne (Thomas), Drejtor për Evropën

Qendrore dhe Lindore dhe Amerikën Latine në Drejtorinë e Marrëdhënieve Ndërkombëtare. Tema e takimit ishte bashkëpunimi mes dy vendeve në industrinë e mbrojtjes dhe modernizimi i Forcave të Armatosura të Malit të Zi.

Garda Kombëtare e shtetit Maine (SHBA)

Mbështetje për Malin e Zi në sistemin e mbrojtjes

Një delegacion i Forcave të Armatosura të Malit të Zi, i kryesuar nga shefi i Shtabit të Ushtrisë së Malit të Zi, gjeneral brigade Dragutin Dakić dhe Sekretari i Shtetit i Ministrisë së Mbrojtjes, Slobodan Filipović zhvilluan një vizitë trefitore në Gardën Kombëtare të shtetit të Maine (SHBA). Qëllimi i vizitës ishte analiza e bashkëpunimit të deritanishëm i ushtrinë malazeze me Gardën Kombëtare të shtetit Maine, si dhe zgjerimi i mëtejshëm i bashkëpunimit dypalësh, veçanërisht në fushën e trajnimit të ndërtimit të kapaciteteve, logjistike dhe të sigurisë kibernetike. Delegacioni u takua me Komandantin e Gardës Kombëtare, Gjeneral Major Douglas A. Farnham i cili u shpreh mbresëlënëse për arritjet në një kohë të shkurtër dhe u shpreh për mbështetjen e vazhdueshme ndaj Malit të Zi në zhvillimin e mëtejshëm të sistemit të mbrojtjes. Gjenerali Dakić theksoi se Mali i Zi është në fund të fazës së integritetit në Aleancë dhe se përmbytja e këtij qëllimi është rezultat i punës së përbashkët dhe mbështetjes. Ai theksoi gjithashtu rëndësinë e bashkëpunimit të përgjithshëm mes Malit të Zi dhe Shteteve të Bashkuara, duke vënë në dukje se Programi i Partneritetit Shtetëror ndërmjet Malit të Zi dhe shtetit Maine është prova më e mirë e suksesit të cila është e bazuar kryesisht në respekt të ndërsjellë. Gjatë ditës, dy delegacione diskutuan projektet e ardhshme të përbashkëta. Në ditën e fundit të vizitës, sekretari i shtetit i Ministrisë së Mbrojtjes, Slobodan Filipović, u takua me Guvernatorin e Maine, Janet Mills. Kjo vizitë përfaqëson realizimin e njëre nga aktivitetet në kuadër të Programit të Partneritetit Shtetëror me Gardën Kombëtare të Maines.

Bashkëpunim me Kolegjin e Mbrojtjes të NATO-s

Një delegacion me rreth 100 përfaqësues të Kolegjit të Mbrojtjes të NATO-s me qendër në Romë, të kryesuar nga komandanti, gjeneral nënkolonel Chris Vajtkros (Chris Whitecross) zhvilluan një vizitë në Malin e Zi. Kjo është një vizitë që realizohet në kuadër të udhëtimit studimor për studentët e kursit të Lartë QDN, ku bëjnë pjesë oficerë të rangut të lartë dhe zyrtarë civilë nga 32 vende. Në Ministrinë e Mbrojtjes në Podgoricë u mbajt një takim i delegacionit të Kolegjit me drejtorin e Drejtorisë për Planifikimin dhe Politikën në Mbrojtjes, Ivica Ivanović, i cili u ka prezantuar progresin që Mali i Zi ka bërë në drejtim të zbatimit të detyrave kryesore të Aleancës, si dhe rëndësinë e që ky vend ka kur është fjala për kontributin për paqen dhe stabilitetin rajonal.

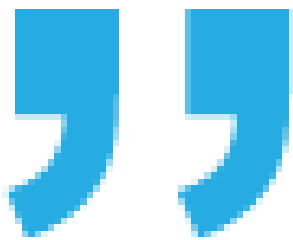
Ivanović shprehu kënaqësinë e tij se Ministria e Mbrojtjes për herë të dytë priti një institucion prestigjioz arsimor si Kolegji i Mbrojtjes i NATO-s. Duke folur për rëndësinë e përmirësimit të vazhdueshëm të njohurive në lidhje me këtë temë komplekse si: siguri transatlantike, drejtor Ivanović tha se Kolegji është një element shumë i rëndësishëm në procesin e forcimit të efektivitetit dhe kohezionit të Aleancës duke zhvilluar rolin e saj brenda NATO-s, si qendra kryesore për edukimin dhe hulumtimin e rrjedhave bashkëkohore të sigurisë. Ivanović kujtoi të pranishmit se Mali i Zi se më 5 qershor, ishte 2 vjetori i antaresimit të

Malit të Zi në Aleancë, e cila ishte një nga vendimet më të rëndësishme të politikës së jashtme. Ai theksoi se Mali i Zi, si pjesë e aleancës më të zhvilluar ushtarako-politike, duke pasur parasysh mundësinë për të marrë pjesë në mënyrë të barabartë në krijimin e politikës së mbrojtjes globale, si dhe të marrë pjesë aktivisht në zbatimin e detyrave kryesore të Aleancës. Ivanović ka thënë se gjatë dy viteve të fundit është punuar për integrimin e plotë të sistemit kombëtar të mbrojtjes kolektive, si dhe për përmirësimin

Në takim morën pjesë edhe Dragan Pejanović, koordinator kombëtar për NATO. Gjatë takimit me nënkolonel Vajtkros, u diskutua për mundësitë e përmirësimit të bashkëpunimit në mes të Ministrisë së Mbrojtjes dhe Kolegjit të NATO-s, duke pasur parasysh rëndësinë e trajnimit dhe bashkëpunimit të ofruara nga ky institucion prestigjioz arsimor.

Përfaqësuesit e Kolegjit të Mbrojtjes të NATO-s u takuan edhe me zëvendës shefin e Shtabit të Ushtrisë së Malit të Zi, Svetožar kolonel Brajković.

e aftësive ushtarake në mënyrë që të jemi të gatshëm për t'u përgjigjur të gjitha detyrave, si në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar. Drejtori theksoi se Mali i Zi, duke qenë i vetëdijshëm për rëndësinë e unitetit në mesin e aleatëve, si një parakusht i rëndësishëm për ruajtjen e sigurisë, do të vazhdojë aktivitetet që kanë për qëllim forcimin e mbrojtjes.

“Strike Back 2019”, ishte një stërvitje kombëtare me pjesëmarrje ndërkombëtare, është një nga seritë e ushtrimeve të ngjashme të mbajtura këtë verë në Evropën Juglindore me mbështetjen e komandës së Evropës së Ushtrisë Amerikane, e cila mundëson përmirësimin e aftësive operationale dhe arritjen e ndërveprimit të trupave në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar”.

Në poligonin stërvitës “Novo Selo”

Përfundon stërvitja “Strike Back 2019”

Morën pjesë trupa nga Bullgaria, SHBA, Greqia, Shqipëria dhe Maqedonia e Veriut

Në poligonin stërvitës “Novo Selo” u zhvillua etapa e fundit e stërvitjes taktike “Strike Back 2019” me pjesëmarrjen e më shumë se 800 ushtarëve nga forcat tokësore dhe ajrore të Bullgarisë bashkë me kolegët e tyre nga SHBA-ja, Shqipëria, Maqedonia e Veriut dhe Greqia. Në ekzekutimin e detyrave karakteristike për një operacion mbrojtës bashkëkohor ishte i pranishëm edhe Presidenti dhe Komandanti i Përgjithshëm i Forcave të Armatosura të Bullgarisë Rumen Radev, ushtarakë të lartë nga vendet-pjesëmarrëse, ambasadorë dhe atashe ushtarakë. Stërvitja u zhvillua nga data 6-20 qershor në rajonin stërvitor të Novo Selo, Bullgari. “Më e rëndësishme në një operacion të përbashkët në formatin e koalicionit është komunikimi i mirë dhe bashkëpunimi, kuptimi i përbashkët i menaxhimit dhe organizimit, si dhe taktikave e zakonshme, teknikat dhe procedurat. Ajo që ne pamë ishte dinamika e jashtëzakonshme, saktësia e lartë, koordinimi shumë i mirë”, tha presidenti Rumen Radev. Ai vlerësoi me konsideratë të larta mesazhin dhe uroi të gjithë komandantët dhe trupat e vendeve pjesëmarrëse në stërvitje.

Komandanti i Forcave Tokësore Gjeneral Major Mikhail Popov, vuri në dukje se gjatë stërvitje të përbashkëta ushtarake u ndarë përvojat besimit me njëri-tjetrin si partnerë dhe aleatë dhe kanë treguar aftësitë e tyre. “Ne si ushtarë jemi të përgatitur të luftojmë dhe të dimë se çfarë shkakton lufta-vdekja, shkatërrimi, vuajtja. Prandaj, ne, njerëzit në uniformë, janë të bindur në mënyrë të

vendosur që edhe 100 vjet negociata janë më mirë se lufta, një ditë”, tha gjeneralmajor Popov.

“Strike Back 2019”, ishte një stërvitje kombëtare me pjesëmarrje ndërkombëtare, është një nga seritë e ushtrimeve të ngjashme të mbajtura këtë verë në Evropën Juglindore me mbështetjen e komandës së Evropës së Ushtrisë Amerikane, e cila mundëson përmirësimin e aftësive operationale dhe arritjen e ndërveprimit të trupave në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar. Përpjekjet e përbashkëta synonin zhvillimin e aftësive të trupave bullgare, shqiptare, greke, veriore dhe trupave amerikane për të kryer operatione luftarake, si dhe për të rritur ndërveprimin e shtabit të Batalionit dhe komandantëve në zbatimin e detyrave të përbashkëta në një shkallë shumëkombëshe. Stërvitja fushore, ishte e dizenuar për të rritur aftësitë ndërvepruese midis aleatëve dhe partnerëve në NATO, me qëllim rritjen e gatishmërisë, sigurisë dhe stabilitetit, nëpërmjet demonstrimit të aftësive të kombinuara taktike të reparteve dhe nënreparteve, si dhe aftësive individuale të ushtarëve dhe oficerëve drejtues në situata të ndryshme. “Pjesëmarrja në një stërvitje të tillë shumëkombëshe tregon se si mund të kryejmë operatione të

përbashkëta për të siguruar sigurinë e rajonit”, tha Komandanti i brigadës së dytë të mekanizuar, gjeneral brigade Kostadin Kuzmov. “Unë do të doja të falënderoj homologët tanë bullgarë për pritjen në stërvitje ndërkombëtare dyjavore të klasës botërore”, tha kapiten Matthew Ferlitsch, komandant i kompanisë për Batalionin e Parë, Regjimenti i Këmbësorisë së 16-të nga Fort Riley.

Në stërvitjen “Strike Back 2019”, ushtria bullgare u përfaqësua nga trupat e Batalionit të Mekanizuar me bateri 38-të vetëlëvizëse, mortaja dhe togë e përzier antitank, bateri artilerie vetëlëvizëse, një kompani tank nga Qendra për Trajnimin e Specialistëve, si dhe mjete për përkrahjen e menjëhershme të aviacionit nga Forcat Ajrore. Në ushtrinë amerikane në Evropë ishte përfshirë një kompani e mekanizuar, e armatosur me M2A3, automjete luftimi “Bradley” dhe “Hammer”. Forcat e armatosura të Greqisë kishin një togë tankesh “Leopard-2” dhe ekipet e helikopterëve AH-64 “Apache” për mbështetjen e afërt ajrore. Forcave Tokësore të Republikës së Shqipërisë dhe Republikës së Maqedonisë Veriore u prezantuan me një togë këmbësorie me armët e tyre dhe makinat e luftës “Hammer”.

Stërvitje e NATO-së në Plovdivit, humb jetën piloti kanadez

Një parashutist kanadez vdiq gjatë stërvitjes ushtarake të NATO-së në aeroportin Çeshnigirovo afër qytetit jugor Plovdiv. Parashuta e ushtarit kanadez nuk është hapur për arsye teknike. Tre parashutistë amerikanë janë lënduar gjatë së njëjtës stërvitjeje, sepse kanë qenë shumë afër njëri-tjetrit. Ata kanë frakturë të gjymtyrëve. Incidentet po hetohen nga policia ushtarake. Stërvitja „Swift Response 19“ u zhvillua nga 13 deri më 25 qershor në territorin e Bullgarisë, Kroacisë dhe Rumanisë. Stërvitja ishte nën drejtimin e Forcave Tokësore të SHBA-së në Evropë. Në të morën pjesë 5600 ushtarë nga 8 vende. 1495 prej tyre janë parashutistë.

Bullgaria: Qendra e Sigurisë Kibernetike të NATO-së

Në një ceremoni solemne u zhvillua më 18 qershor, me ngritjen e flamurit kombëtar, Bullgaria u aderua në Qendrën e Mbrojtjes Kibernetike të NATO-së, selia e të cilës ndodhet në kryeqytetin e Estonisë, Talin. Qendra është themeluar në vitin 2008 dhe është një strukturë ushtarake të akredituar pranë Aleancës, kurse Bullgaria është anëtarja e saj të 25-të. Organizata i përkrah vendet anëtare me ekspertizë në fushën e mbrojtjes kibernetike, teknologjive, strategjive, operationeve dhe drejtësisë. Qendra është hallka më e madhe ndër 25 strukturat e ngjashme në kuadrin e NATO-së. Japonia, Mali i Zi, Kroacia, Sllovenia dhe Zvicra zhvillojnë negociata për aderim, kurse Luksemburgu dhe Australia sapo kanë treguar dëshirë për t'i filluar ato.

22 qershor: 75 vjetori i ndërlidhjes

PROF. ASOC. DR. BERNARD ZOTAJ

Kadri Brahimaj,
një jetë në ndërlidhje

Rrugëtim i vështirë i jetës

Kadri Brahimaj ka lindur në Brataj të Vlorës, në vitin 1910. Prindërit e tij janë marrë me bujqësi. Shkollën fillore e filloi në fshat në vitin 1917. Kur mbaroi klasën e tretë filloi Lufta e Vlorës 1920, dhe ndërpreu shkollën. Vazhdoi përsëri në vitet 1921-1924 ku mbaroi shkollën Plotore. Në pamundësi për të vazhduar me tej, filloi të merrej me bujqësi dhe me blegtori, punë që e vazhdoi deri në vitin 1929, periudhë gjatë së cilës u dha prindërve një ndihmë të madhe. Në mars të vitit 1929 largohet nga familja dhe nisi jetën e mundimshme nëpër qytete të Shqipërisë duke kërkuar punë. Rregjistrohet për të studiuar në shkollën e Instruksionit për Nënoficer-Radio, Telegrafist dhe Radio-Mjeshër në qytetin e Tiranës. Në vitin 1934 mbaron shkollën dhe emërohet në Laboratorin e Madh të Ushtrisë për Radio, riparime aparatura në Tiranë.

Në vitet 1934-1935 komanda e repartit i shikonte me dyshim veprimet e tij, sepse në këtë periudhë Kadri Brahimaj bënte pjesë në një grup ushtarësh që do të vepronin me armë kundër pushtetit, por ndërsa po bëheshin përgatitjet e nevojshme, lëvizja u zbulua përpara kohe në Fier dhe dështoi (Lëvizja e Fierit). Grupi ku bënte pjesë nuk u zbulua. Ndërkohe punonte në laborator, studio dhe gjashtë muaj e mori patentën e shoferit ushtarak. Pas këti kursi studiova në një kurs të lartë për përvetësimin dhe më mirë të gjuhës italiane, për të rritur më tej njohuritë radio-teknike. Të gjitha kurset i kreu pa shkëputje nga puna. Në pranverën e vitit 1936 transferohet si “Pelengatorist” në Radio-Stacion në shërbim të Aviacionit Civil Ndërkombëtar, ku punoi deri në vitin 1939. Gjatë kësaj kohe mësoi përdorimin e Radiopelengatorit si dhe profesionin e Sinoptikës. Më 7 prill 1939 Shqipëria u pushtua nga Italia fashiste. Si të gjithë patriotët e tjerë Kadri Brahimaj u revoltua pa masë. Largohet nga ushtria dhe fillon punë në Radio-Tirana, si operator teknik. Kadriu merr kontakt me antifashistë të vendosur dhe filloi të veprimtarinë antifashiste.

Komandant, shef i
ndërlidhjes dhe drejtor

Lëvizja Antifashiste po merrte hov duke u bërë dhe më e organizuar. Në shkurt të vitit 1942 Kadri Brahimaj, braktis punën dhe së bashku me familjen u largua dhe shkoi në fshatin e lindjes, Brataj. Gjatë vitit 1943 mori pjesë në disa luftime, që u bënë në Qarkun e Vlores, për disa muaj udhëhoqi një grup edukativ në fshat dhe u thirr dy herë në Shtabin e Përgjithshëm në Labinot dhe në Zvarrishtë për të shfaqur mendime për “Organizimin e Ndërlidhjes në Luftë”. Në gusht, me formimin e Komandës së Qarkut, u emërua komisar i Qarkut të Vlorës. Në fillim të vitit 1944 u transferua në Shtabin e Përgjithshëm Radist, dhe kur u formua kompania e ndërlidhjes e caktohet komandant i saj, njëkohësisht kryente

dhe detyrën e shefit të ndërlidhjes.

Mbas çlirimit të vendit në vitin 1945, u caktua komandant i batalionit “Minator” ku në muajt prill-tetor 1945 “çminuam” plazhin e Durrësit. Prej nëntorit të vitit 1945 deri në gusht të vitit 1946 dhe deri në nëntor të vitit 1947 kryente detyrën e komandantit të Regjimentit të Ndërlidhjes. Në janar të vitit 1948 shteti e dërgoi në Akademinë e Lartë të Ndërlidhjes në BS në qytetin Leningrad (sot Petersburg) ku studioi në vitet 1948-1953. Me kthimin pas studimeve në Shqipëri u emërua Drejtor i Përgjithshëm i Ndërlidhjes së Ushtrisë, në Ministrinë e Mbrojtjes Popullore ku punoi deri në vitin 1970. Nga viti 1970 deri në vitin 1972 shërbeu në Institutin e Kërkimeve Ushtarake (punë shkencore). Në vitin 2012 krahina e Mesaplikut e dekoroi “Qytetar Nderi i Krahinës”.

Ndërlidhja në Luftën Antifashiste

Në ditët dhe vitet e luftës u bënë përpjekjet për forcimin e shërbimit të ndërlidhjes. Partizanët e krijuan nga e para. Me fillimin e luftës, për vete kushtet konkrete, në të cilat u zhvillua, u synua që mjetet e ndërlidhjes të ishin të thjeshta në përdorim dhe të kuptueshme. Sinjali më praktik ishte shkrehja e tri pushkëve dhe e një bombe. Kjo nuk ishte diçka e re për shqiptarin. Shekuj më parë, jepej kushtrimi duke ndezur zjarre të mëdha në vende të larta e të dukshme. Kushtrimi në malësi jepej, ku grykat i përcillnin njëra-tjetrës “Eheeej”. Sinjali praktik, i cili me gjithë thjeshtësinë e vet u siguroi partizanëve shumë përparësi në luftë. Në fundin e dimrit të vitit 1942, ku forca të shumta armike u sulën për ta shkatërruar me zjarr e masakra bazën e fortë të lëvizjes, në Mesaplik të Vlorës, të gjitha fshatrat, duke filluar nga Tragjasi, Gjormi, Velça dhe deri në Kuç e Sevaster, u ngritën në këmbë sepse u dha alarmi.

Në bashkëpunim me aktivistët e luftës

të Përgjithshëm. Repartet e nënrepartet e ndërlidhjes, në fillim u krijuan me efektiv të kufizuar dhe pastaj dora-dorës me rritjen e detyrave, u rritën e u përfeksionuan në punën e tyre edhe ato.

Kompania e ndërlidhjes pranë Shtabit të Përgjithshëm e filloi aktivitetin në pranverën e vitit 1944, por struktura organizative, urdhër me shkrim dhe caktimi i kuadrit të saj u bënë më 5 tetor 1944. Kjo kompani përbëhej: nga një togë radiotelegrafiste me efektiv të lëvizshëm rreth 10 veta. Një togë telefoniste me 15 veta. Një togë instruksioni për nënoficerë radiotelegrafiste me 15 veta. Një punishte për riparim e përshtatje të aparaturës sipas nevojave të luftës. Në këtë të fundit, përfshihej edhe baza e mbushjes së akumulatorëve me 5 veta.

Në muajt e parë të pasçlirimit, nga mesi i dhjetorit 1944, u krijuan kushtet dhe filloi përgatitja e tyre e organizuar. Kadri Brahimaj bëri një punë intensive me ata, në kontrollin që u krye në gusht të 1945-ës, të gjithë kishin përfutur njohuri dhe ishin në gjendje për të kryer detyrën e shefit të radiostacionit. Këtyre ju dha grada ushtarake nënoficer dhe u shpërndanë për punë në njësitë dhe repartet e ushtrisë kombëtare. Pranë shtabeve të korparmatave, u formuan kompanitë e ndërlidhjes së bashku me krijimin e seksioneve të tyre. Ato në fillim patën vetëm një togë radiotelegrafiste si dhe një bazë mbushje akumulatorësh. Por më vonë, kur u vunë edhe detyra për telefonin, u krijuan kushte dhe u shtuan dhe toga telefoniste. Pranë shtabeve të divizioneve u krijuan nga një togë telefoniste, ndërsa pranë atyre të brigadave një skuadër, në këto nënreparte përfshihehin dhe ekipet radiotelegrafiste, për ato shtabe që kishin të tillë. Si në Shtabin e Përgjithshëm,

u vu përpara një nevojë të ngutshme për kuadër. Kuadrot dolën nga partizanët ndërlidhës dhe me përvojë luftarake e profesionale e përfutuan në luftë e sipër. Ndërlidhësit që u morën me shërbimin telefonik e të radios në dimrin e vitit 1943-1944 dhe në pranverën e verën e vitit 1944, u bënë bërthama e kuadrove të shërbimit të ndërlidhjes gjatë luftës dhe pasçlirimit.

22 qershori festa e ndërlidhjes

Më 28 maj 1944 u krijua Divizioni I S me detyrë për të çliruar Shqipërinë e Mesme dhe të Veriut. Kjo ishte njësi e madhe luftarake e Ushtrisë Nacionalçlirimtare. dhe drejtohej për të vepruar në thellësitë e armikut, prandaj kërkohej me çdo kusht organizimi i ndërlidhjes me mjetin më të sigurt. Për një detyrë të tillë mjeti më i përshtatshëm ishte radiondërlidhja. Mbas lëvizjes së Shtabit të Divizionit, filloi shërbimi i vazhduar i radiotelegrafistëve si në shërbimin e përgjithshëm, ashtu dhe në Divizionin I, por nga vendi i keq malor ku divizioni kalonte prej Përmetit, Skrapar, Elbasan, Zërran, radiondërlidhja me valë të shkurtra haste pengim, operacioni i qershorit, që nuk jepte mundësinë e respektimit plotësisht të takimeve, si edhe eksperiencia jo e mjaftueshme e radisteve bënë që prej 20 ditësh nuk arrihej vendosja e radiondërlidhjes ndërmjet Divizionit I dhe Shtabit të Përgjithshëm. Njëkohësisht gjatë këtyre ditëve erdhën nga Maqedonia radiokarakteristikat për t'u lidhur me shtabin maqedonas, për të cilat prej shumë kohe punohej për këtë qëllim me rëndësi. Prej datës 20-24 qershor 1944 është vendosur radiondërlidhja me Divizionin I Sulmues i cili kishte

ashtu dhe në atë të korparmatave, kishte togë korrierësh, natyrisht jo me efektiv të njëllajtë. Ndërsa në shtabin në atë të brigadave dhe në repartet e tjera partizane, kishte nga një skuadër ose grup korrierësh. Ky shërbim njihej si i ndërlidhjes, por efektiv i tyre nuk ish i inkuadruar në repartet e ndërlidhjes dhe ashtu mbeti gjatë gjithë luftës.

Me krijimin e seksioneve, të referenteve dhe të nevojave të tjera për komandimin e trupave të ndërlidhjes, shërbimi

kaluar lumin e Shkumbinit. Po në këto ditë u arrit radiondërlidhja me shtabin maqedonas.

Në këtë kohë me njësitet e jugut ekzistonte ndërlidhja telefonike, plotësisht e mjaftueshme për t'i drejtuar. Nga këto ditë filloi jeta e shërbimit të ndërlidhjes së organizuar dhe me të gjitha llojet e mjeteve që siguronte Shtabi i Përgjithshëm plotësisht në drejtimin e forcave partizane dhe data 22 qershor ka mbetur festa e ndërlidhjes

DR. ASLLAN ZEMANI

Në vargun e luftërave dhe përpjekjeve të shqiptarëve për lirinë dhe pavarësinë e tyre kombëtare, bën pjesë edhe epopeja legjendare e Vlorës e vitit 1920, e cila, pas Kongresit Historik të Lushnjës, shënoi një nga faqet e ndritura në historinë e popullit shqiptar. Me shpërthimin e Luftës së Parë Botërore, 1914-1918, Shqipëria u ndodh në këtë udhëkryq historik, duke u bërë një nga vatrat e lakmive të fuqive ballkanike dhe synimeve të tyre për ta eliminuar vetëqenien e shtetit kombëtar shqiptar (1).

E pjesë e pandarë e organizimeve apo formacioneve popullore në këto luftëra shekullore të popullit tonë për liri e pavarësi, ishte edhe gruaja shqiptare, e cila padyshim, ka luajtur një rol të rëndësishëm jo vetëm në prapavija por edhe në vijën e parë të luftës, me armë në dorë.

Lufta e Vlorës e vitit 1920, ndër të tjerash, u shqua edhe për pjesëmarrjen e rolin aktiv të grave vlonjate e të krahinave të tjera të vendit. Gratë vlonjate ndihmuan luftëtarët që luftonin në front kundër Italisë, ndërsa mjaft prej tyre nga krahina të ndryshme të vendit morën armet, lanë familjet dhe shkuan në Vlorë për të dëbuar nga trualli i atdheut ushtrinë pushtuese italiane. Kështu, gruaja u bë shoqe e pandarë lufte e burrit. Këngët sjellin jehonën e ndërmarrjeve luftarake të grave si Sado Koshena, Rubi Hosi, Safe Musai, Zekria Krasta, Hanks Metja, Tushe Hosja(2) apo ato të Kuçit si Qenere Buxheli, Menekshe Miftari, Selvi Meçaj e Zalika Korvafaj etj.

Kudo, në fshat e në qytet u mobilizuan gratë në ndihmë të luftës dhe të luftëtarëve. Ato u rreshtuan si në front, përkrah luftëtarëve që në ditët e para të luftës. Kështu gra luftëtare nga Dukati, Smokthina, Bolena, Salaria, Kuçi e Kurveleshi, etj., u gjendën në vijën e frontit, të luftimeve. Këto dhanë një kontribut të dukshëm, si në front, por në mënyrë të veçantë në prapavijë duke bërë furnizimin me armatim, ushqim, veshmbathje, etj.

Të shumta ishin aktet trimërore që u regjistruan në këtë luftë epope, jo vetëm nga Vlora, por edhe nga Gjirakastra, Mallakastra etj. Në këtë luftë gratë kryen detyra të rëndësishme për furnizimin e frontit me municion, me ushqime, si dhe tërheqjen e transportimin e të vrarëve dhe të plagosurve me kafshë dhe në krahë nga vija e parë e luftimeve. Ndihma e tyre krijoi mundësi nga njera anë që fronti të kishte më shumë luftëtarë dhe nga ana tjetër inkurajoi dhe u dha zemër luftëtarëve. Këto "Gjalmëzeza", siç i quan poeti popullor gratë, e përbuzën frikën dhe frikakun dhe morën pjesë aktive në këtë luftë duke e ndarë lavdinë me burrat.

Ato tërhoqën të plagosurit nga fronti, i mjekuan me gjethet e barërat të malit, u qepën xhamadanet e shpuar nga plumbat dhe luftuan së bashku me luftëtarët:

"me dyfek e spatë në dorë
... u ngrënë burra dhe gra,
mbi të gjitha Sadoja
s'ish grua, po ezhderha,
në armiq bëri hata,
asnjë plumb bosh s'i ra".

Afizese Ruka me shoqe, iu besua furnizimi i luftëtarëve me ushqime e me pajime. Ajo u vu në krye të një grupi grash, që gatuanin, lanin e pastronin teshat e kryengritësve (3).

Këto sistemonin, transportonin dhe mjekonin të plagosurit e shumë. Në luftë mungonte personeli mjekësor për punë të specializuara. Gratë në këtë punë i kishte "specializuar" përvoja, kurse armët e luftëtarëve nuk kishin heshtur ditë e natë. Kështu kishte të plagosur dhe të rënë në vendet e betejave nga Gjormi, Kota, Kuçi, Llogaraja e Kanina etj.

Më 3 qershor 1920, në fshatin Tragias shkoi marshalli me katër karabinierë. Aty ishin vetëm gra, pleq e fëmijë. Ato u dolën përpara me sopata, shurqe, hanxharë e jataganë, e marshalli u largua i lemerisur nga britmat e grave.

Alem Mehmeti, një nga anëtarët e Komitetit "Mbrotja Kombëtare", u kthye drejt portës të madhe të oborrit në Qafë të Ramicës kur dëgjoi nënë Isafen, gruan më plakë e të gjitha familjeve të Agajve me një zë të kthjellët që të dëgjohej anë e mbanë: "Ju shkoni në luftë dhe të luftoni si të parët tuaj. Zoti, ta dini nga unë plaka e vjetër që kam parë shumë, do t'u zbardhë faqen se përpiqeni për vatanin Tuaj. Mos u turpëroshin këto pragje" (4).

"...pati edhe gra nga ato që hoqën unazat, apo vathët e tyre të florinjët dhe i dhanë në vend të parave. Prekës ishte rasti i një plake, që hoqi shaminë e kresë dhe tha: Para s'ka nëna biro, por merreni këtë shami, se do t'ju duhet për të lidhur plagët e trimave, kur të plagosen" (5).

Rubije Hosi, grua trime e velçote, e ngarkuar me 50 e ca kilogram ushqime, u fut përmes zjarrit të luftës, në momentin që italianët po përgatitnin kundërsulmin dhe nuk ju tremb syri fare. Ajo shpinte ushqime për çetën e Velçës, sepse me këtë çetë u nis dhe i shoqi, Toto Hosi, pavarësisht që në këtë kohë ky trim ishte komandant i çetës së Bolenës (6).

Kjo grua luftëtare dhe kurajoze, pushkën e kishte mësuar që në vogëli, sidomos në vitin 1913, kur Bolena u dogj nga andartët grekë. Lufta e Vlorës nuk dihej sa do të zgjaste, ndaj një ditë ajo u duk në front, poshtë Drashovicës (7). Luftëtarët e çetës së Bolenës e quanin "motra e çetës".

Luftimet vazhdonin në Sherishtë, në Kallafet, afër Kaninës e luftëtarëve u thahej buza për ujë në atë zheg përvëltonjë. Rubia fluturonte nga llogorja në llogore, nga burimi te pozicionet, me vockën në krah e me okaren në dorë. Në luftë ra si trim dhe ushtaraku Toto Hosi, të cilin ajo qau me ligje e më pas rremeu armën e tij dhe luftoi deri sa u arrit fitorja.

Zekia Krasta, nga Krëshova e Kolonjës, kudo që shkonte ngjallte ndjenjat e patriotizmit, shkonte dyqan më dyqan e shtëpi më shtëpi për të mbledhur ndihma për luftëtarët (8). Në valën e Luftës së Vlorës, Zekia u kthye nga vullnetarët që do të niseshin e u tha: "të më pranoni dhe mua t'u lidh plagët vëllezërve të mi"? Në mes të brohoritjeve të popullit u nis Zekia, hipur në kalë të bardhë, hejbetë mbushur plot me ilaçe, përpara vargu i vullnetarëve dhe prapa karvani i ngarkuar me placka që ajo vetë i kishte mbledhur nga shoqet e saj. U vendos në Llakatund, ku vazhdoi punën pa u trembur, si kryeinfermiere (9).

Më 18 qershor, forcat pushtuese organizuan një kundëroffensivë ndaj luftëtarëve popullorë, të shoqëruar me reprezalje ndaj popullsisë së qytetit. Shumë burra u internuan në ishullin e Sazanit, u masakruan fëmijë e gra (10).

Më 29 maj 1920, Sado Koshena ishte 65 vjeçe kur u krijua çeta e Dukatit, ishte vullnetare e parë së bashku me tre djemtë e saj. Ajo kishte luftuar në Qafën e Llogarasë më 1914 me grekët. Përsëri u gjend në Qafën e Llogarasë më 5 qershor 1920 dhe mori pjesë në luftime ku dhe u shpartallua garnizoni italian i ngritur në qafë (11).

Më 12 qershor 1920 shkuan në Drashovicë, e prej andej në çetën e Dukatit edhe në Shashicë, Qafën e Ullinje, nëpër lagjet e qytetit të Vlorës. Ajo shkonte sa në Dukat, në Drashovicë e në Shashicë dhe u shpinte luftëtarëve armë e ushqime, të mbajtura në shpinë së bashku me gratë e fshatit.

Në luftën e Vlorës së 1920-s kundër pushtuesve italianë edhe gratë e Kuçit jo vetëm që morën pjesë me armë në dore në këtë luftë, siç qe Hava Haxhia Lamaj (12) por edhe të tjerat, si Dudi Beqiraj, Sado Gjolligaj, Qenere Buxheli, Menekshe Miftari, Selvi Meçaj e Zalika Korvafaj(13) së bashku me gratë e tjera të fshatit grumbulluan ndihma të ndryshme për të katër çetat kuçiotë që luftonin në vijë të parë kundër pushtuesve italian, madje, gjatë kohës së luftës karvani i mushkave, në dy grupe bënte rrugën Kuç-Vlorë për furnizimin e luftëtarëve me ushqime. Gratë dhe vajzat e Kuçit i zëvendësuan burrat në blegtori e bujqësi dhe përgatitën edhe furnizimet për luftëtarët. Ato bënë punë vetmohuese në të korra, të shira, mbajtjen e gjësë së gjallë veç familjes dhe problemeve të ndryshme jetësore në fshat. Ato e jetuan vullnetarisht e aktivisht

tërë kohën e luftës dhe nxitën burrat e djemtë të shkonin në luftë pa merak për familjen. Ato qenë prapavija e sigurtë e kryengritjes (14).

Luftëtarja Qeriba Derri mbledhi ndihma të ndryshme dhe i dërgonte në çetën e Shullërit së bashku me mjaft gra smokthinjote. Nga fshati malor i Bashajt ajo mbledhte ndihma në ushqime e veshje për luftëtarët që luftonin qafave e kodrave të qytetit të Vlorës. Midis luftëtarëve ishte dhe i shoqi, Shaqo Derri.

Nëna e dëshmorit Razip Hito, nga Bashaj i Smokthinës, kur mësoi lajmin e rënies së të birit e qau me ligje krenarie: "U vrave siç të tha nëna, astrit i bukur me rrëmbe".

Safe Musai nga Salaria e Tepelenës, kur përcolli kunatin, Selam Musa Salaria, për në Smokthinë të Vlorës, ku u bë dhe mbledhja e zgjeruar për fillimin e luftës, i premtoi se do të shkonte me gratë e fshatit në llogore duke shpërë ndihma e bërë luftë. Dhe kështu bëri.

Gratë e Gjirakastrës formuan komisione, mbledhën sende të argjenda (byrzylikë, vathë, unaza) e me to blenë ndihma që u duheshin luftëtarëve në Luftën e Vlorës të vitit 1920.

Prefekti i Beratit, Xhafer Ypi, pas takimit që pati me Osman Haxhiun në frontin e luftimeve, shkruan më 17 qershor 1920 për qeverinë e Tiranës: "Moral i popullit është shumë i lartë. Edhe fëmijët e gratë nuk hiqen nga marrja pjesë në këtë luftë, duke thënë se shpirti i Qeverisë është Vlora..." (15).

Lufta e Vlorës 1920 shkroi një epope heroike për mbrojtjen e të drejtave kombëtare të shqiptarëve. Me të drejtë publicisti Halim Xhelo në gazetën "Politika" të kohës, do të shkruante: "Kur në brigjet e Vlorës e të Kaninës binin dëshmorë për liri edhe në fushat e Koplikut, në Shkodër, në malet e Dibrës luftonin vëllezërit tanë të Veriut kundër sllavit po për këtë qëllim, që të shpëtonim Atdheun.

Viti 1920 është viti më i shënuar në përlindjen tonë, se pas Kastriotit është e para herë që shqiptarët të bashkuar nën Dyngjyrrëshin, luftuan krah për krah kundër të huajve. Pra, nëse pati Greqia e moçme një Spartë dhe një Thermopile, Shqipëria e Re ka një Labëri dhe Qafën e Koçiu" (16).

1. Prof. Dr. Bardhosh Gaçe, "Epopeja e Luftës së Vlorës, 1920, 90 vjet më parë"
2. Albert Habazaj, "Lufta e Vlorës, historia në epikën historike, Sh.B. "Neriada", Tiranë, 2016, f. 126.

3. Tasim T. Aliaj, "Përmendorja e dhimbjes", Tiranë, 2008, f. 27.
4. Ago Agaj, Lufta e Vlorës, Toronto, Kanada 1969, f. 121.
5. Lilo Nuraj, "Velça, figurë historike", Sh.B. "Toena", Tiranë, 2010, f. 77.
6. Lilo Nuraj, "Velça, figurë historike", Sh.B. "Toena", Tiranë, 2010, f. 77.
7. Idajet Jahaj, "Heroike, gra vlonjate në histori. Triptik, Vlorë, 2004, f. 45.
8. "Gruaja shqiptare në Luftën Antifashiste Nacionalçlirimtare, Sh.B. "8 Nëntori", Tiranë, 1975, f. 14.
9. Revista "Shqiptarje e re", Nr. 3, Tiranë, 1960, f. 8.
10. Konferenca shkencore "Vlora në rrjedhat e kohës", Sh.B. TOENA, Tiranë, 2001, f. 148.
11. Idajet Jahaj, "Heroike, gra vlonjate në histori", Triptik, Vlorë, 2004, f. 43.
12. Historiku i fshatit Kuç, Tiranë, 1969, fq. 49. Populli i Kuçit u mbledh në Gjibuf të Kallaratit dhe bëri regjistrimet e vullnetarëve për këtë luftë.
13. Dalan Buxheli, "Gratë e Kuçit, krah për krah me burrat në luftën për liri", 10 Shtator, 2014.
14. Albanian Free Press, Dr. H. Luçi, "Misioni bamirës i Italisë në Vlorën e viti 1914", dt. 20.02.2019.
15. AQSH, fondi "Lufta e Vlorës", dosja 1, nr. 19091.
16. Prof. Dr. Bardhosh Gaçe, "Epopeja e Luftës së Vlorës, 1920, 90 vjet më parë".

Literatura:

-AQSH, fondi "Lufta e Vlorës", dosja 1, nr. 19091.
-Gaçe, Bardhosh, "Epopeja e Luftës së Vlorës, 1920, 90 vjet më parë"
-Habazaj, Albert, "Lufta e Vlorës, historia në epikën historike, Sh.B. "Neriada", Tiranë, 2016, f. 126.
-Aliaj, T. Tasim, "Përmendorja e dhimbjes", Tiranë, 2008, f. 27.
-Agaj, Ago Lufta e Vlorës, Toronto, Kanada 1969, f. 121.
-Nuraj, Lilo "Velça, figurë historike", Sh.B. "Toena", Tiranë, 2010, f. 77.
-Jahaj, Idajet "Heroike, gra vlonjate në histori. Triptik, Vlorë, 2004, f. 45.
-"Gruaja shqiptare në Luftën Antifashiste NÇL, Sh.B. "8 Nëntori", Tiranë, 1975, f. 14.
-Revista "Shqiptarje e re", Nr. 3, Tiranë, 1960, f. 8.
-Konferenca shkencore "Vlora në rrjedhat e kohës", Botimet TOENA, Tiranë, 2001, f. 148.
-Historiku i fshatit Kuç, Tiranë, 1969, fq. 49. Populli i Kuçit u mbledh në Gjibuf të Kallaratit dhe bëri regjistrimet e vullnetarëve për këtë luftë.
-Buxheli, Dalan "Gratë e Kuçit, krah për krah me burrat në luftën për liri", 10 Shtator, 2014.
-Albanian Free Press, Dr. H. Luçi, "Misioni bamirës i Italisë në Vlorën e viti 1914", dt. 20.02.2019.

MISIONI I NATO-S RESOLUTE SUPPORT (RSM)

Kontigjenti i VI-të paqëruajtës niset për Afganistan

Kontigjenti i VI-të Paqëruajtës me 40 ushtarakë ku dy janë femra do shërbejë 6 muaj në bazën "Camp Arena" Herat në Afganistanin Perëndimor. Ceremonia e nisjes u organizua më 25 qershor, në ambientet e garnizonit të Zall-Herrit. Ishin të pranishëm zv/shëf i Shtabit të Përgjithshëm të FARSH, gjenerale brigade Manushaqe Shehu, komandanti i Forcës Tokësore, gjeneral brigade Albert Mullaj, përfaqësues nga shtabi i Forcës Tokësore si dhe familjarë, miq dhe të afërm të trupave të kontigjentit paqëruajtës. Gjenerale brigade Shehu, në fjalën e saj përcolli përshëndetjet edhe në emër të Ministrit të Mbrojtjes dhe Shefit të Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura. "Jam e bindur se me punën dhe me përkushtimin tuaj, do ia dilni mbanë, sepse keni eksperiencën e misionëve të tjera të rëndësishme dhe të rrezikshme. Duke parë vlerat tuaja, duke parë përkushtimin tuaj, ju sot na bëni krenarë, por ajo që unë kërkoj nga ju është që të respektoni veten tuaj, shokët dhe gjithë dispozitat ligjore. Ne do të jemi pranë jush, për cdo lloj shqetësimi, për cdo lloj problem që ju mund të keni", tha gjenerale brigade Shehu. Nga ana e tij, komandanti i Forcës Tokësore, gjeneral brigade Mullaj, se: "ky kontigjent, mban vlera të shtuara pasi ai vjen pas një periudhe përgatitje, trajnime dhe stërvitje intensive, si brenda ashtu edhe jashtë vendit, duke na bërë krenarë për kontributin tone, në interes të sigurisë dhe paqes në botë".

